

(Is "V.")

IS KOVARSKO,
Ukmergės pav.

Rugsėjo 9 d., pagal šnipų nu-
rodymą, buvo suareštuotas Juo-
zapas Meldzius. Jis prašė, kad jį
nepaliktu kalėjime, nes jis serga
reumatizmu. Sargybiniai žadėjo
ant nakties nusiųsti į uradniko
butą, bet išėję pasirodė tikrai an-
tytojaus. Pagalios atvažiavo mu-
sų uradnikas Kovaliauskis su
Traškunų uradniku Nikolajevu.
Tuomet sargybiniai nusivedė Mel-
dzių tardyti. Pradėjo klausinėti,
kur jis buvo per 4 metus. Mel-
dzius atsakė, kad tarnavęs pas
Didžiulį Grezenliuose ir pas Bal-
tusį Semeniskiuose. Tada priki-
bo, kad jis turi žinoti, kas užmu-
šė Kovarsko uradniką Matuliuo-
ką ir pristavę Orlovą. Meldzius
atsakė, kad nieko apie tai neži-
na. Tada uradnikas liepė at-
nešti dvi nagaiki, sakydamas, kad
dabar tai viską sužinosi. Bet
nieko nedasizinoję, turėjo Meldzių
paleisti. Dabar įeina Adomo
Meldžio ir Augustino Grigaliuno.
Nevedęs.

(Iš "L. U.")

IS PANEVŽIO.

Rugsėjo 30 d. per kanaaniku
Chodorovičiaus laidotuves žmo-
nių buvo pilna bažnyčia kimste
prisikimšusi. Pasidarius šilta, vi-
enas ponas nusivilko apsiausta ant
višų ir pakabino. Besistumdami
m žmonės apsiaustą nutraukė, o
kisenėje buta brauningo su neuž-
stumtu "sargu". Brauningas iš-
šovė, kulka užkludė p. Chme-
liauskienę, perėjo per kairę koją
ir įsmigo į dešinę. Žmonės šūvio
nepajuto, nes buvo pamokslas ir
visi graudžiai verkė. Iš suzeisto-
sios gydytojai kulką išėmė. Ligo-
nis gal pagis.

(V. 2.)

Nei vienas iš mažesniųjų Lie-
tuvos miestų nėra taip turtingas
mokyklomis, kaip Panevėžys. Pir-
miaus tas miestas niekuo neat-
žymėjo, dabar jo vertė augsta
pakilo.

Todėl ir reikėtų lietuviams su
juo arčiau susipažinti, ypač persi-
tikinti, kiek naudos savo kraštin-
atneša jis savo mokyklomis. Se-
niau kas norėjo mokytis turėjo
Šiaulius, Mintaują, Liepoją, Ry-
gą pasiekti, kas, žinoma, kai ku-
riems ir labai neparanku budavo.
O dabar norintieji mokyklos ras
Panevėžyje sekancias mokyklas:

- 1) Realinę — septynių klasių
su lietuvių kalbos išguldymu.
- 2) Mokytojų seminariją, kurio-
je irgi lietuvių kalba išguldoma.
- 3) Keturių klasių miesto moky-
klą, kurią baigus galima lengvai
į realinės mokyklos penktąją kla-
są įstoti, dar pasitobulinus kai ku-
riose mokslo šakose.

- 4) Moterų gimnaziją su lietu-
vių kalbos išguldymu.
- 5) Marijėnų keturių klasių mo-
terų mokyklą su amatų skyriumi.
- 6) Vierchostinskienės privatinę
moterų progimnaziją taipgi su lietu-
vių kalbos išguldymu.

Apart to Panevėžys guli pačiam
Kauno gubernijos viduryje ir la-
bai lengvai iš visų pusių pasiekia-
mas. Liepojaus-Romų kelias
tęsiasi per visą Kauno guberniją.
Siauravėžis gelžkelis, vadinamas
Svenčionių-Panevėžio jungia Pa-
nevėžį su Vilniaus gubernija.

Pats Panevėžio miestas gana
švarus ir stovi gražioje vietoje ant
Nevėžio upės. Pragyvenimas čia
irgi nėra per daug brangus, moki-
niam butų užtektinai. Lietuvos
jaunuomenei privalytų labiau at-
kreipti atidą į Panevėžį, kaip į
miestą, kuriame kaskart žviesiau
dega mokslo žibintuvas. Tautinis
susipratimas taipogi ne žingsniais
čia žengia, bet bėga pilna rishia.

(V. 2.)

IS ROKISKIO,

Ežerėnų pav.
Paskutiniui laikui Rokiskiuose
atsitiko du labai negeistini daly-
ku. Bajorų sodžiuje nuo kaszin
kokių persigandimo vienam žmo-
nėliui pamišo protas. Tai nela-
bai kas pastebėjo, nes sumišimas
buvo nelabai žymus, todėl ir apie
gydymą nelabai kas rūpėjo. Pas-
taruojo gi laiku jis sumišo stu-
piariu. Pradėjo nerimastauti, gu-
sties sąžinę graužiant; ant gal-
diedeliam nerimui užėjus, pabandė
sau galą pasidaryti. Skustuvu
persipiovė gerklę, guldamas pir-
kioje ant lovos; nors kraujo nu-
bėgo gan daug, vienok pagalėjo
išbėgti oran ir tenai suknubio.
Žmona jo užėjusi jį begulint, pa-
kėlė baisy truksmą. Subėgo kai-

mynai, pakvietė antstolį, gydyto-
ją ir kunigą. Gydytojai susiuvus
gerklę, pradėjo kalbėti. Paklaus-
tas, kam jis taip pasidaręs, pasi-
sakė pamatęs daug velnių ir iš
baimės pasiskubinęs pasidaryti sau
galą; o po valandos sakėsi pama-
tes didelį burį vaiko, kurio nusi-
gandęs ir piovies. Nabagai nei-
lgtai bebuvu lemta gyventi. Tą
patį vakarą visiškai su pilna nuo-
voka atlikęs išpažintį, po kelių
dienų pasimirė. Nebeprimas tai
atsitikimas ir ne paskutinis,
jei pamišėlių nepradės labiau pri-
žiūrėti.

Kitas nemalonus atsitikimas.
Rokiškio šėrikas, kurs labai mėgo
išgerti, vieną šventadienį taip nu-
silė, kad nebeatpaikęs pareiti sau-
mo, ant gatvės, ant akmenų kru-
vos galą sau gavo. Nemaža pri-
sivargo žmonės dėl to atsitikimo.
Koktus tai atsitikimas, ir tuo bai-
sesnis, kad kitų nuo girtokliavi-
mo nenubaidė, nes jo giminačiai
ir geri pažįstamieji per jo lai-
dotuves labai gerai buvo įsigėrę.
Klebonui nenorint su bažnytinė-
mis apeigomis palaidoti, norėjo su
policijos pagelba privesti; bet nie-
ko nepėję, turėjo laidoti patį ne-
švestoje kapų vietoje.

Pilkus.

(Iš "V.")

IS TAURAGĖS.

Rugsėjo 27 d. atverta progim-
nazija. Priimta prirengimo klia-
son 14, I — 25, II — 22; tarp
jų 9 pravoslavai, 25 katalikai, 22
žydų, 5 liutierai. Dar yra vietų:
prireng. klasioj 26, I — 15, II —
18.

(V. 2.)

IS SUVALKŲ GUB.

Sviesos draugija valdžios uždā-
ryta iki nebus nuimtas karo sto-
vis". Taip pasakytą valdžios pa-
lepime. Už poros dienų po Svies-
sos uždarymo buvo nuimtas karo
stovis, bet ar atidarys vėl Svies-
os nieko negirdėti. Visas Sviesos
Centro komitetas — daktaras K.
Grinius, daktarienė J. Griniuvie-
nė, advokatas Cipijauskas ir A.
Verbyla įmesti Kalvarijos kalėjim-
an. Kairiųjų kitų skyrių pirmi-
ninkai ir šiai įžymiesi nariai su-
imti ir kalėjimuosna sugrūsti, vi-
si Sviesos knygynai užpėčti arba
išvėsti, žodžiu sakant, visa drau-
gija suardyta, išpūstyta. Narių
draugioji buvo apie 600, gyvavo
22 mėnesiai ir per tą laiką labai
daug apšvietimo darbų atliko.

(Iš "L. U.")

Kaip pasirodo, ne visuose Svies-
sos skyriuose buvo padaryta kras-
tos. — Vilkaviškyje, kartu su
Sviesos knygomis užpėčtyta ir
Savitarpinės Pasėlos Darbininkų
Draugijos kasos knygos. — Pas
mažamėlį Baroną paimta apie 10
laiskų iš Amerikos. — Arti Liu-
divnovo suimta siuvėjas Pukas.

IS LUKŠIŲ,

Naumiesčio pav.
Rugsėjo 12 dieną pas valdžios
raštinę jau antrą kartą rinkosi
Lukšų parapijos sueiga; pirmąjį
kartą dėlėi mažo skaičiaus atvyku-
siųjų sueiga neatsibuvo; vyrai pa-
gėrė kiek ir išsikirstė. Užtai
šiandien noroms ne noroms susi-
rinko užtektinai — ir reikėjo rinki-
ti naujus parapijos "dizoras".
Bet buvo tai ne rinkimai, o taip
sakant "deryba" valdžios ponia,
kad išderėtų iš parapijos į "dizor-
cas" tokius vyrus, kokie jiems
(ponams) tikty, o ne kokių pa-
rapijonai nori. Derėjosi lyg įgrī-
stus, vis brudkami savuosius. O
kad valstiečiai šaukė ant M., tai
valdžios ponai pasiliko kurti, ne-
paaiškinę, kodėl M. jie nenori.
Taigi ir užrašė, buk parapijos iš-
rinkti: Kėblinskas, Valaitis ir Le-
bedzinskas. Išrodė, jog vaitas
(viršaitis) su raštininku ir da ke-
li "galvočiai", ką norėjo, tai ir
darė, o valstiečiai tik tam, rodos,
ir suaukti buvo, kad pažiūrėtų į
rinkimus, kaip į kokią komediją.
Daugelis reikalavo, kad "galkas"
duotų mesti, bet kur tau! butų
buvę peraisku ir visai kas kita.
Kėblinskas, Valaitis ir Lebedzin-
skas, kad butų buvę žmonės są-
žiningi, tai butų ir patį ant so-
kio jų išrinkimo nesutikę, o da-
bar!... "dizoras" ir gana!

Užėjo biski kalbos ir apie špi-
tolės pataisymą: reikia stogą nau-
jai uždengti. Nekurie tuoj pra-
dėjo rėkti: tegul, girdi, prabašius
užsidengia, juk kalėdodamas, ku-
lijų renka, kitų, jog reikia stogą
kuogrečiau uždengti, kad tik pati
špiolė da nesulrty. Lukšų špi-
tolė tokia jau menka, kokios nie-
kur kitur nerasi. Ją reikia ne
taisyti, bet suvisu atnaujinti.
Pepala-Pė.

(Iš "L. U.")

IS GRISKABUDŽIO,

Naumiesčio pav.
Spalių 7 dieną atvyko kretikai
Griskabudin. Raštinėje peržiū-
rėta, keno vardu pareina iš užsie-
nio laikraščiai; rado keletą "Ko-
vos" numerių, bet neimė. Paskui
pasidaliję į dvi dali, viena valanda
padarė kratą pas Sviesos pirmi-
ninką Sigizmundą Aglinską Liest-
nistvos valščiaus Pranckobudžio
kaimo ir išdėtiną Saliamoną Ur-
banavičių Grišk. valšč. Degutynės
kaimo; nei pas vieną, nei pas
kitą nieko nerado. Pas Ag. paė-
mė Sviesos narių mėnesinių mo-
kėsių surašą ir 4 nekalts kny-
gutes, pas Ur. "Ežio" No. 3.
Klausinėjo, kur knygynas ir kiek
jame knygų.

Zanavykas.

(V. 2.)

IS SAKIŲ,

Naumiesčio pav.
Rugsėjo 23 d. Sakiesuo suim-
ta Lukšų "Sviesos" skyriaus pir-
mininkas Bacevičius ir knygynin-
kas Merkaitis ir nuvažiuota į Luk-
sius. Rugsėjo 28 d. žandarai su-
ėmė "Sviesos" skyriaus valdybos
narį Pr. Kiaučiuo.

Mikų Dėdė.

(V. 2.)

IS KYBARTŲ,

Suvalkų gub.
Nuo rudens 1906 metų čia
įkurta privatiškoji mergaičių
ji progimnazija užsidarė, vyriš-
koji gi ir šiandien tebegyvuoja.
Mokinių esama į 50, kurių tarp-
ai 1 lietuvis. Didžiama žydi,
rusai ir 3 katalikai. Mokinių
skaičius šmet kiek utėgėjo, suly-
ginus su praėjais. Mokslas iš-
guldoma p. Žiburiui prižiūrint.
Nesuprantama, kodėl valstiečių
taip šalta į progimnaziją žiūrima?
Ar tai dėlto, kad mokykla be tei-
sų, ar tai kad apskritai apie mo-
kyklą labai mažai teiznoma. Pro-
gimnazijos vyriausybė turėtų pa-
sivirpinti apie teisių išgavinimą ir
artimesnį susinešimą su sodiečiais.

A. V.

(V. 2.)

IS MARIJAMPOLĖS,

Suvalkų gub.
Kad geriau būtų mokiniai pri-
žiūrėti, į talką gimnazijos vyriau-
sijai duota žemsgariai. Tarp gim-
nazijos ir policijos vyriausybų
esanti išdirbta ir tam tikra konsti-
tucija (atleiskite už žodį), kaip
geriau būtų tiem dviem galybėm
kariauti su abelu savo priešu, t.
y. su mokiniais. Iki kol tos dvi
bekariausiančios šalys aiškių ka-
ro žingsnių da nepradėjusios, bet
tik besirengiančios į karą. Lau-
kiame susirėmimų.

A. V.

(V. 2.)

IS MARIJAMPOLĖS,

Suvalkų gub.
Kad geriau būtų mokiniai pri-
žiūrėti, į talką gimnazijos vyriau-
sijai duota žemsgariai. Tarp gim-
nazijos ir policijos vyriausybų
esanti išdirbta ir tam tikra konsti-
tucija (atleiskite už žodį), kaip
geriau būtų tiem dviem galybėm
kariauti su abelu savo priešu, t.
y. su mokiniais. Iki kol tos dvi
bekariausiančios šalys aiškių ka-
ro žingsnių da nepradėjusios, bet
tik besirengiančios į karą. Lau-
kiame susirėmimų.

A. V.

(V. 2.)

IS MARIJAMPOLĖS,

Suvalkų gub.
Kada esti pedagogų (mokyto-
jų) susirinkimai, tai gimnazijos
sode pakrumėse galima matyti be-
kysanti batai, galai šobli, o jautri
vuosė suuodžia ir tam tikrą kvapą,
kurio mu žemsgariai atsi-
duoda: tai policija krumose pa-
sislėpusi sergsti musų ponus pro-
prietorius (mokytojus), kad be-
svarstant jiems posėdyje svarbius
klausymus, kas nors nesugadintų
prieš pedagogai lyg ištikrųjų esti prie-
sininkų šalyje, karo liogieriuose.

N.

(Iš "L. U.")

IS NAUMIESCIO,

Suvalkų gub.
Spalių 5 dieną buvo krėsta
Naumiesčio "Sviesos" skyriaus
valdyba. Knygne rado "Darbi-
ninkų Kalendorių 1907 m." ir
knygną uždarė; pas knygyninką
Levecką irgi rado keletą "nele-
galinių" knygelių ir jį suėmė. Pas
skyriaus pirmininką Zukaucką nie-
ko nerado, taip pat ir pas sekre-
torių Kutaitį. Pas K. Skirgailą
paėmė laiškus.

Mikų Dėdė.

(V. 2.)

IS GRAŽISKIŲ,

Vilkaviškio pav.
Spalių 6 d., žandarų viršinin-
kas su trimis žandais darė kratą
pas Gražiskų "Sviesos" sekre-
torių T. Vilą ir knygyninką K.
Mačiulskį. Nieko neradė, nuvy-
ko pas pirmininką V. P. Eidukai-
tį. Iškrėtus jį suėmė.

Mikų Dėdė.

(V. 2.)

IS GRAŽISKIŲ,

Vilkaviškio pav.
Spalių 6 d. atvyko čionai kiem-
sargių viršininkas, žandaras ir
žemsgariai, matomai, Sviesos kra-
tinę. Neradė namie nė knygynin-
ko, nė pirmininko, visgi krėtė jų
butus. Pas pirm. B. Žilinskį žiu-
rinėjo tik stačiuose, spintose ir t.
Pas knyg. g. A. Rimkų nieko

Mikų Dėdė.

(V. 2.)

IS GRAŽISKIŲ,

Vilkaviškio pav.
Spalių 6 d. atvyko čionai kiem-
sargių viršininkas, žandaras ir
žemsgariai, matomai, Sviesos kra-
tinę. Neradė namie nė knygynin-
ko, nė pirmininko, visgi krėtė jų
butus. Pas pirm. B. Žilinskį žiu-
rinėjo tik stačiuose, spintose ir t.
Pas knyg. g. A. Rimkų nieko

Mikų Dėdė.

(V. 2.)

IS GRAŽISKIŲ,

Vilkaviškio pav.
Spalių 6 d. atvyko čionai kiem-
sargių viršininkas, žandaras ir
žemsgariai, matomai, Sviesos kra-
tinę. Neradė namie nė knygynin-
ko, nė pirmininko, visgi krėtė jų
butus. Pas pirm. B. Žilinskį žiu-
rinėjo tik stačiuose, spintose ir t.
Pas knyg. g. A. Rimkų nieko

Mikų Dėdė.

(V. 2.)

nerado, kaip tik 11 metų mergai-
tę, kuriai liepė pasakyti, kur yra
šautuvai ir "knygtės". Nieko iš
jos nepatyrė, patį pradėjo įieškoti
stubo, kamarose, lovoše, paskui
nuėjo į kėltį ir ten knisinėjo po
skrynią, spintą, lovas, aruodus ir
t. Niekur nieko nerado.

L.

(V. 2.)

PRIE SVIESOS UŽDARYMO.

Be minėtųjų jau suimta dar
Pilviškių J. Kačergis, Liudvinavo
J. Akelaitis, Naruševičius, iškrėsta
Pilviškių J. Bludžinskas, Vilkav-
iškio valščiaus Baronas.

(V. 2.)

O MĖS DĖLTO SVIESIMĖS!

Taigi uždengta "Sviesos" ir "Vil-
niaus Aušros", uždengta tos drau-
gijos, iš kurių daugiausia galima
buvo laukti naudos, o kaip iš
"Sviesos" tai jau dabar nemažai
susilaukta. Padaryta sunkus smu-
gis mūsų kultūros judėjimui: iš-
vežti geriausieji "Sviesos" veikė-
jai, uždaryta jos knygynai ir skai-
tyklos, uždengta abiejų draugijų
skryniai, kurie sodžiuje taip žymus
buvo, ypač "Sviesos" visuomenės
susipratimo ir kultūros lavinimos
darbų.

Mūsų žmonės palikta "Žiburio"
ir "Saulės" "globai". Ką jos jiems
teikia, kokių jų darbai — visi ži-
nom. Gana tuo, jog kai kurie mu-
sų šalies biurokratai sakydavo apie
jas — "tai mūsų šėmės, mes jomis
susipratim", ir statė jas uždeng-
tųjų draugijų veikėjams pavyz-
džiu...

Nevenias todėl rankas nuleidžia.
Nevenias pradeda abejoti ar
galima bus toliau varyti Lietuvo-
je tikras kultūros darbas. Yra
ir tokių, ką mano, jog dirbė ne-
dirbė, o klierikalai kartu su biu-
rokratais viską paglemž...

Su tokia nuomone, žinoma, ne-
galima sutikti ir reikia kuosmar-
kiausiai prieš ją kovoti, nes ji la-
biau kenkia kultūros plėtojimui
nei didžiausios kliūtis ir varžy-
mai, kuriuos galtingieji stato kul-
tūros darbai. Pataria jog netiek
cholera padaro bėdies, kiek baimė
jos, kuri gyventojus apima, —
taip ir čionai: vienam kitam ap-
sileidus, parodžius abejonę, baimę,
tatai eis per žmones lyg koksai
maras ir padarys negalimų joki
kultūros darbų.

Tokios nuomonės pas mus ne-
pirmiena. Prisiklausėm jų dar
spaudos nėsant, kaipogi ir ragini-
mų — "tylėti ir laukti... malonių".
Veiklesnioji mūsų visuomenės dalis
neatkreipdavo į juos atidžios ir
sunkiu kovos keliu išgavo netiek
spauda, bet ir kitokias "laisves".

Manom, jog tiek jau esam poli-
tiskai ir kultūriškai susipratę, kad
vienas kitas smugis nenukreips
mus nuo praminto tako. Ant
smugio atsakysim vyrišku balsu —
parodykim, jog pirmėvė visuom-
nės dalis supranta "Sviesos" ir
"Vilniaus Aušros" svarbumą, jog
neduos užgesti toms šviesos ki-
birkštims, kurias ypač "Sviesos"
bėrė.

Atsakykim ne žodžiu, bet
darbu. "Žuvo "Sviesos" ir "Vil-
niaus Aušros" — tegyvuoja "Svie-
sos" ir "Svieselės", "Aušros" ir
"Aušrelės".

Steigime draugijas ir draugi-
jėles visokiais vardais ir visur, kur
tik susirinks šiek tiek šviesuome-
nės!

Šimet lietuvių kalbos mokins
Kauno vyrų gimnazijoj 27 moki-
niai.

(V. 2.)

MUSŲ NAUJI VIENSĖDŽIAI.

Dabar daug gero kalbama apie
vyriausybės įvestas žemės tvarko-
mąsias komisijas. Jos pradėjo iš-
skirstinėti mušų žemę į viensė-
dijas; išskirstinėja taipogi kai ku-
riuos dvarelius į kolonijas, pada-
lindami kokio nors nusigyrvenuso
dvarininko žemę tarp valstiečių.

Tokių būdų Lietuvoje atsiranda
vis daugiaus viensėdžių, kurie jau
kitomis akimis veidži į ukį ir į
savo ateitį.

Bet yra ir kitų darbų. Nupirkti
su pagelba valstiečių banko dvar-
tai pradeda slenkėti ne vietinių gy-
ventojų rankosna, bet kai kurių
ateivių. Valstiečių bankas net užsi-
manęs yra sodinti viensėdžius
vien tinkamus jam žmones, buent
sentikus ir kitus rusus ateivius.
Taip, Šiaulių paviete neseniai bu-
vo pirkti du dvarai, žandarai ir Du-
benai-Ubaisi. Šių dvarų valdytojai
Sylratavičienė ir Mončinskis daug
pasidarbavo, kol pasiekė jiems
gera, kaina įteikti valstiečių ban-
kui savo žemę. Žemiečių komisija
buvo nutarusi šią žemę išdalinti
tarp vietinių gyventojų, nes jųjų
tarpe užtektinai yra tokių, kurie
nori įgyti viensėdijas.

P. G.

(V. 2.)

LIETUVIAI LATVIJŲ RASTI-

JOJE.
Aspazijos "Vaidelutėje" labai
žymi svetima ant Lietuvos įtekmė.

Žemės tvark. komisijos nuomo-
nė buvo tokia, jog sulyg įstatymų
butinai bankui yra reikalinga nu-
tarti, tarp kokių žmonių reikia
žemę išdalinti. Bet valstiečių ban-
kas neatsižūrėjo į žem. tvark. ko-
misijos nutarimą ir apskelbė jau
turis cirkuliara, kurs leidžia jam
elgtis sulyg savo sumanymo. Su-
lygtos sumanymo ir liko visa ty
dvarų žemė išdalinta 34 atei-
viams-sentikiams ar kitiems atei-
viams. Kokie šie ateiviai, parodo
kad ir tas, jog per neilgą laiką
iš šių 34 žmonių, vietinio žemie-
čių viršininko liko 12 nubautų už
vogimą...

Beto tame pačiame Šiaulių pa-
viete liko valstiečių banko nupirkti
Atmalės, Martiškių, Smilgių
ir Ščenosnovos dvarai. Sumanoma
dar pirkti: Gardai, Kapinė ir pa-
galiaus Lendsbergienės Skloris-
kis ir Ocokoviškiai.

Tai bent turėsim naujos laidos
viensėdžių.

Jonas Vileišis.

(V. 2.)

IS CHOROŠCOS,

Gardino gub.
Spalių 1 d. Choroščos stačiatiki-
ai iškilmingai šventė "Pokrov-
skos" Dievo Motinos dieną. Su-
važiuavo visos apylinkės šventikai.
Pamaldoms pasibaigus, buvo ap-
skelbta Choroščos Rusų Sanjun-
gos (Sojuz Ruskav Naroda)
skyriaus atidarymas. Ties kon-
fiskuotuoju vienuolynu susirinko
burelis žmonių. Plevėsuoja iškel-
tos vėliavos, caro ir šventųjų pa-
veiksai. Pradėjo ilgos ir
"graudžios" prakalbos. Šventikai
kalbėjo apie tikybą ir carą, kaip
ir nenoromis — ir apie žydų ir katali-
kų boikotą. Nusigėręs, tik be-
stovįs ant kojų, pusbernis vaiki-
nas, narsus sąjungos narys, taip
pat prabilo. Jis nekalbėjo, bet
šauktė šauktė susirinkusius sta-
čiatikius nepasiduoti paršviems
žydams ir paršviems katalikams
lenkams. Jo kalbos gėdijosi iš-
mintingieji stačiatikiai, gėdijosi
ir policija, bet prieštarauti nedrį-
so. Girtų sanjugininkų burs
visus terorizavo (įbaugino); šau-
kė — jie eis ištikimaisi caro tar-
nai ir tikybės apginejai. Kas tik ėjo
pro šalį, visi turėjo keures imties,
ties nenorintiems kumstims gra-
šė. Taip mūsų krašte veikia šven-
tikų vedami sanjugininkai.

(Iš "V.")

LIETUVIAI PETERBURGE.

Visgi vietinėms draugijoms pa-
sisekė persikelti ne į kokią "kam-
barituką", bet į nuolatinį būstą
(Sierpuchovską 10). Tas mūsų
dabartinis "Lietuvių klubas" nors
mažesnis už senąjį, bet vistiek vie-
tos užtektinai šeimynų vakarams,
šiais susirinkimams, repeticioms,
skatymams, o gal pasiseks net ir
kokią "mokyklą" įrengti... "Mo-
kyklą"?... Peterburge?...
Lietuvių mokyklą?... Kodėlgi
ne pasvajoti?... Juk Rygos lie-
tuviai turi "Žvaigždę"... turi
penkias mokyklas!...

Mės Peterburgiečiai... rasi ge-
riau nesvajokime, o imkimės dirbti.
Kad mūsų "centralinis" komi-
tetas imtųs bent narių antrašų
knygą tvarkyti... kad bent nors
šiais metais liautumešs

LIETUVIAI AMERIKOJ.

PIRMA AUSROS DRAUGYSTĖS PRELEKCIJA.

Pirmutinė prelekcija Ausros Draugystės rudeninio laiko bus atnešančią nedėlią, 15 d. šio mėnesio, miesto dalyje Town of Lake, University Settlement salėje, 4630 Gross Ave. (pusė bloko į šiaurę nuo kampo 47to gat. ir Ashland Ave.). Skaitys p. J. Hertmanavičius sulys tekmas: Mokslas. Bus tai aktyva peržvalga visų mokslų ir užimanti kiekviena. Prieš prelekciją bus piano muzika. Kas nori smagiai ir naudingai laiką praleisti, tegul pasirūpina būti ant šios prelekcijos. Pradės lygiai 4 valandą popietį. Kviečia visus skaitlingai silankyti.

Komitetas.

IS CHICAGO, ILL.

18 d. šio mėnesio, miesto dalyje Town of Lake Birutės Draugystės lėrenžė vakarą. Vakaras nusidės gerai. Svečių suėjo nevisai mažai, apie 300 ypatų, visi gražiai užsilaikė ir smagiai pasilinksminė. Vakaras susidėjo iš sceniško ir vaidinimo, dainų ir šokių. Pirmiausiai buvo vaidinama gana juokinga trumpa komedijėlė „Abejotina ypatė“. Po vaidinimo Birutės choras sudainavo keletą dainėlių, linksomų atminties, o Petrusko išmokintas: „Oi mame mame“, „Sėjau rutą“, „Motus, motus“, ir „Zilvitis“. Ant estrados suėjo giesmininkų gana apšviesti ir užtraukė pirmutinę, pono Petrusko vedami, bet sopranas nebuvo negėra balsą, kiti negalėjo jį prisitaikyti ir šita dainelė šėjo jiems nė šep, nė teip. Bet kitos nusėkė jiems gerai, ypatinai „Zilvitis“ ir svečius labai pakakino. Išaukšti atkartoti, padainavo „Saulėle raudona“ su jos aidu, melia melodija, o kaip išdainavo žodžius jos užbaidė: O-zi pa-za-bo-tą, visi vėl ėmė ploti ir neatleido, kad dar nesudainavo „Oi tu Jieva, Jievuze“, kad vėl apturėti rankų plojimus. Vargšai, savo mokiniojo našlaičiai pasipaliki dar ir su senomis dainomis pataiko užkaltinti žmonių širdis. Ištikro jiems buvo gailėtis p. Petrusko išvaizdą — ir teipgi mums visiems. Dar turime tik atnaujinamus gyvūnus. Bet gal jis dar ir vėl sušė. Girdėjau atsūntęs chorui šias naujas daineles mokinčius ir aginas visus drūčiai choro laikys. Draugystė po Kalėdų vėl žada duoti vakarą panašų šitam su vaidinimu, dainomis, suktiniais, šūpukojais ir kitais mėgumynais mūsų jaunimo. Smagu yra minėti gražius pasilinksminimus!

Ten Buvęs.

IS KENOSHA, WIS.

2 d. lapkričio, Columbia halėje buvo vietinio politiško Kliubo viešomeniškas susirinkimas. Kalbėtojai buvo: iš Chicago Jasinskis, iš Kanki Oneckis. Pirmutinis kalbėjo reikalus prezidento rinkimų, apie reikalus Tafto, o liepė balsuoti prieš jį, nes tas esąs darbininkų priešininkas. Tada, kaip ir įprasta, pasakė tiesiog su pirštu „Tai, Red“, na, žinoma, save patį, sakėsi, jog buvęs respublikonų o dabar pastojęs demokratu (Red). Antrasis stengėsi įkalbėti, buk prezidentas Clevelandas ne leido skerdynių įvykti, gyry jį kaip galėdamas, bet S. D. P., sakė, jog mums nereikia. Salėje pakilo triukšmas, susirinkę pradėjo šaukti „ura“ ir „bū“. Daugumas lietuvių išėjo, likę tie, kurie nesuprato rinkimų varbos. Kalbėtojas Oneckis norėjo šaukti policistą, bet jo čia nebuvo.

Gaila labai, kad mūsų Klinbas neįstengia surasti geresnių kalbėtojų, koki ir ką nors pamokinančio galėtų pasakyti. Jasinskis norėjo net dūmti iš salės.

Neseniai koksai M. N. pavogė iš dirbtuvės 20 pakų malavos. Jį suareštavo ir padavė teismui, bet nesuėmė nuėjo pas fabrikantą, išbuvo jam rankas, meldė dovanoti. Antas dovanavo, bet visgi turėjo užmokėti \$31.64. Prieš pavogtas anglis tris kartus turėjo užmokėti \$150, už suėmimą bičklą \$15 dol., už pavogimą 7 dol. Tas vyras yra lietuvis, turi savo namą, priguli ir bažnytinę draugovę ir ta draugovė jį laiko savo tarpe. Kitur draugovės susirinkimus kuo nors mairius išmeta iš savo tarpo.

Cianykščiai lietuviai savo pasigimę ne gali per daug gėrėti. Išsūstę, o paskui bylos teismu nuolatos čia atsitinka; beveik a tos dienos, kad čia nesuareš-

tuoty kokį lietuvi. Apšvietimo neįsta. Neseniai net jaunūmėnė ir bažnytiniai giedoriai iš rankų veržė dalinamus atsišaukimus ir juos draskė, kad žmonės nežinotų, kas tuose atsišaukimuose yra. Jaunūmėnė vienok turėtų jį supratę reikala apšvietimo, kuris nereikalauja but' vien bažnytinio. Kenosietis.

IS ELIZABETH, N. Y.

Lietuvių yra čia vedusių porų, suvirsimų tukstantis, o pavienių dusyk daugiau. Supratimas jų ir apšvietimas ne augstai pakilę. Neįstabu vienok matant, kad jie greičiau kimba prie raugo stiklo negu prie knygos. Su apsaigų protu, suprantama, ne daug ką galima nuveikti.

Yra čia šešios lietuviškos draugovės, bet ką jos iki šiol nuveikė, ką gero mūsų draugijai padarė? Beveik nieko, negu dar ne mažiau.

Yra čia lietuviška bažnyčia, bet labai apleista. Stogas skylietas, lytingoj dienoj reikia žiūrėti, kad už apikaklės vandens neprivarėtų. Jau nuo kelių metų žmonės nori naują statyti, bet nesiduoda, nes viskas kunigo rankose. Kunigas ragina rašytiesi ir parapiją, mokėti po 25 dol., tai bus parapijonis naujos bažnyčios; duoti po 5 ar po 10 dol. pastatymui bažnyčios; kas nedavė arba neturėjo, tie buvo niekinami. Kunigas Zindzius, be abejonės surinko diktai pinigų, bet apie parapiją darbo nieko negirdėti. Žmonės pats negali nieko pradėti, nes viskas kunigo rankose, o kunigas ne pradeda, nes matyt nenori. Juk tai mes patys kalti, nes pats savo turtą nedabojome, viską kunigui atidavėme.

M. M.

IS ATHOL, MAS.

Darbai čia čia vidutiniškai, tuos dirbtuvės dirba pilną laiką, bet iš kitur atvažiuojam sunku darbas gauti, nes ant vietos yra užtekiniai darbininkai.

Jau nuo trijų metų Atholio lietuviai tariai bažnyčią statyti, bet iki šiol dar nieko nenutūrė.

14 d. liepos buvo čia parengtos prakabos Ašmėnos Vartų M. D. draugovės svetainė. Kalbėjo neprigulmingas kunigas Mickevičia iš Providence, R. I. Jis aiškino, jog reikia čia būtinai suverti lietuvišką parapiją. Likosi išrinktas komitetas, kurį pateko: pirmininkas — K. Morkevičius; sekretorius — S. Vidugiris; fin. sek. — J. Morkunas; izdininkas — A. Gudrulis; prižiūrėtojai kass — J. Laseta, J. Latvėnas, A. Ivaskiūnas; kolektoariai — Leščinskis, Gaidžiūnas, J. Stonas ir A. Klenga. Rengiamo statyti bažnyčia nebus arių vyskupui užrašyta, bet ji bus Atholio lietuvių savastimi. Parapijos turtus prižiūrės ne kunigas, bet pats parapijonai. 19 d. spalio gavome lėterį parapijai, kuri negrūlė nuo Rymo.

20 d. spalio arių klebonas buvo partraukęs nežinia iš kur kokį kunigą. Jis gana niekino tvierinai parapiją kunigą Mickevičių, vadino jį net prigaviku, bet stebėtina, kad pats, net klausiamas lietuvių, nenorėjo savo pravardės pasakyti.

Kataliko vaikas.

IS CAMBRIDGEPORT, MAS.

Darbai čia po truputį pradeda eiti geriau, bet čia dar vis negeriausiai, dar vis daug žmonių matyt be darbo.

Lietuvių čia gyvena apie 500. Jie turi vieną pašelpinę draugovę Lietuvos Sunų, 71 kuopą L. S. S.; yra ir 138 kuopa S. L. A., kuri, nors ir ne daugiausiai turi sanarių, bet visgi laikosi. 4 d. spalio susitvėrė draugovė Šv. Jono Krikštojo, į kurią iš syk prisirašė 12 sanarių. Ir laikraščiai čia ateina; gaila vien, kad jie mažai turi skaitytojų; yra diktai ir tonai, kurie ne nori nė klausyti apie skaitymą. Tie paskutiniai, suprantama, yra tai stikliejo garbintojai, nes be jo ne moka laikyti, kaip gražiai lietuviai šventą dieną preleidia! Rodosi jau laikas mesti tuos blogus, žeminančius mūsų visų garbę papročius, vietoj gėrimų, geriau kibti prie skaitymo. Tas atnešų naudą vi-

siems, skaitymu ir mūsų girtuokliai nupuldų garbę pakeltų.

Lietuvis.

IS SO. OMAHA, NEB.

Lietuvių čia yra diktas burelis, bet sutikimo tarp jų nėra ir apšvietimas jų ant žemo stovi laipsnio. Teismuose veik kas dieną gali matyti lietuvių būrius.

Yra čia lietuviška Sv. Antano parapija, bet nėra lietuviško kunigo, nuo kelių mėnesių yra lenkiškas kunigas.

Darbai čia čia ne per geriausiai. Darbai čia yra tik galvijų skerdyklose, kitokių darbų nėra. Darbas čia dabar sunku gauti, o atkakusiam iš kitur dar sunkiau.

S. Za.

AR TAI GRAŽU?

Stebėtinai Kudirkos likimas! Gyvam jam esant, persekiojo jį valdžia, kankino žandarai, patis lietuviai jo nebeįžino, kiti niekino, dagi tyčiojos.

Numeris, paprastais žmonėmis duodama ramybė, mūsų gi didvyriui nei kapuose nėra ramumo.

Išpradži, pastatė jam akmens paminklą ant kapo, raudonai siūliai apdraskė jį, aptersė, išniekino. Dabar, pradėjus statyti jam gyvą paminklą iš jo raštų, vėl trukdina, drasko.

Bet dabar tą daro jau ne rusų žandarai, — o savieje.

Teip, savieje!... Skaudu, nispasakytai skaudu!... Vėloni didvyri, ar tu tikėjais šito susilaikyti, dedamas ant tėvynės aukuro sveikata, gyvastį?...

Sitą rasydamas, turiu omeny p. Paukščio protestą prieš Kudirkos raštų leidimą, tilpusį 41 No. „Vien. Liet“.

Vardan ko protestuoja p. Paukščis, vardan ko jis drasko vos pradėtą statyti paminklą vieno garbingiausiu mūsų tautos vyrų?

Vardan savo, ypatybių reikalų! Nežinau, kam čia daugiau stebėtis, ar drąsumui (kad nepasakyt drūciau), ar cinizmui p. Paukščio, ar pagaliau jo žilbumui? — Rasi, visam sykiui!...

Išties, jeigu p. P. gerai suprastų savo reikalą (jau nekalbu apie tėvynės meilę), jeigu jis mokėtų žvelgti tolyn, tai jis neprotestuotų prieš Kudirkos raštų leidimą, priešingai, jis visomis įjėgomis remtų tą praklinį darbą. Stai dėl ko.

Siandien, kaip jis pats gudžias, silpnai platinas V. Kudirkos raštai. Dėlko? Dėlto, kad dar ne visi pajįsta tą mūsų didvyrį, ne visi žino, ką jis yra padaręs tėvynėi, ką jis yra parąšęs. Atsakančias 50 m. jubilėaus apvėikiojimas, supazindinimas platių minių su velionio tėvyniškais darbais, tur sužadinti norą pasipazinti su jo raštais.

Visų raštų kruvoj išleidimas — ne vienos dienos darbas. Kol dar pasirodys nauja visų K. raštų laida, didžioji dalis seniau išleistų raštų gal but jau išparduota. Be to, juk ir išėjus naujai Kudirkos raštų laida, lieka neužkirstas kelias seniau išleistų raštų platinimui, nes ne kiekvienas įstengs nusipirkti visų K. raštų laidą, kuri atskirais tomiais nebus pardavinėjama.

Patį Tėv. Myl. Dr-stė yra nemazai velionio raštų išleidusi ir dar neįsardavusi, tačiau nusprendė paimti jubilėinį Kudirkos raštų laidą į savo rankas, nes jai (— T. M. Dr-stei), matomai, rūpėjo pirmiausiai tėvynės labas, o paskui, T. M. D., turbut ne žilbi, jį permatė, jog naujoji laida neužkirs kelio seniau išleistų raštų platinimui.

Užtarti vien tik geras savo reikalą supratimas, jeigu stinga prakilnesnių jausmų, turėtų pažinti p. Paukščį stropiai prisidėti prie atsakančio V. K. jubilėaus apvėikiojimo ir jo raštų išleidimo, — o ne traukinti teip augstą ir praklinį darbą.

J. Gabrys.

PAIMKIME BENT SYKĮ TIKRĄ KELIĄ.

Neteisinga būtų sakyti, kad mes neveikiame. Ištikro, veiklame mes gana daug, bet, ant nelaimės, kaip mažai vertas tas mūsų darbas. Didžiausias mūsų veiklumas yra tai sumanymai. Pilasi jie pas mus vienas po kito, tarytum lenkiui eidami. Jie gema pas mus ne dėl reikalo, tik teip sau, kad kiekvienas, kurio „Aš“ yra didesnis už jį patį, galėtų turėti savo nuosavą sumanymą. Šitie asmenys su nepatipinčiais ir juos savo „Aš“ pila visokius sumanymus kaip iš

rankovės vien dėlto, kad jau pagimdytose sumanymuose jų vardai negali stovėti ant pirmos vietos.

Pas mus tokis daktas kaip kritika neturi sau vietos; mūsų sumanymtojai be savęs pačių nepriparsta niekam tiesos jų sumanymus kritikuoti, perkrauti, apžiūrėti jų silpnas puses; o jei, nežiurint į tai, kas išdrįsta jiems jų akumą parodyti, tai jie su dideliu pasipiktinimu atsisiepia, buk tas ispera trukdo jų darbą labai tautos ar žmonijos. Bet jei ir jo-kiš ispera nekis savo smailo liežuviu į jų neapgalvotus ir tankiai labai ne vietoj statomus sumanymus, tai tie jų sumanymai vis tiek tuojaus sugriuvia, neilgai pagyvenę. Istorijs mūsų veiklumo tenis užrašyti tik radynos ir pakasynos; darbo žymės nėra pas mus. Argi tai neveltas darbas, gimdyti ir mairyti? Bet gal aš perdedu? Pažiūrėkime čia. Neikime atgal labai toli, atsizvelkime tik per petį, o pamatysime, kad teip yra.

Visi atmename, kaip D-ras Matulaitis padavė savo išmintingą patarimą S. L. A., kad jis savo organo raides kuogreičiausiai užniekus į atlaikų sankrovą atiduotų, nes „Tėvyne“ suiekvosianti Susivienijimo visą išdą. Po jo kitas, nežinia kas toks, ant juoko, ar ištikrųjų, duoda įnešimą prieaugi Susivienijimo turto, ką jis tegul pas izdininką, išdalinti jo nariams. Jei tas buvo daryta ant juoko, tai visai ne vietoj, nes dalykas yra per daug svarbus juokams, o jei išistikrųjų, tai sumanymas per daug guduris, kad apie jį rimtai kalbėti.

Ponas Bagočius (jis dabar yra ponas, nes jaučia save savininku „Kovos“), kuomet dar buvo bekoris jaunuo mokslėviu teologijos-jurisprudencijos, išrado, jog T. M. D-tė reikia panaikinti ir jos izidas apversti leidimui! Rutkaus Lapelių, ar ko kitę tam panašaus ir teip pat naudingą. Kas jį skaito tą sumanyti? Ar atgyventi be mierių T. M. D-tės? Ne. T. M. D-tės mieriai ir po šiai dienai naudingi tautai. Bet jam ve žino, jog su kuo nors pasirodė jo minų akys ir čia jis nesuklydo. Jis išaugo į akies didelį ir gavo daugiau net, negu jis galėjo apzioti.

Tas pats dedasi pas mus su visais kitais rateliais ir fondais, kurių daug steigiami be atsiužėjimo į jų benaudingumą ir sunkumą tiems, nuo kurių laukiama jie pripildyti. Visur kuone pas mus veikia tik pydas ir ypatiški reikalai po kauke visuomeniskumo, arba vėl nenuovikimas.

Kuomet tapo įsteigtas p. Serno Muzikalskas Fondas, tai p. Baltrušaitis kas valandą reikėjo laukti trukstant iš pavydo. Kaip tai, Serno, gyvo žmogaus vardu fondas steigti?! Negalimas daktas! Jis, Baltrušaitis, ir yra raštininkas — kodėlgi ne jo vardu? Kodėl ne Rutkaus, Strazdo, Ilguno ir kitų? — Ir jis, atsipekėjęs nuo įnirtingo skelbia „Kovoje“, kad „Chicagiečiai jau „Aušrą“ ardą“.

Bet iš to jo apskelbimo jo didžiuliu „Aš“ visgi nė šilta, nė šalta; čia reikia kuo nors gyvu tam užkenti. Ir ve atsitinka proga: p. P. G., garsus revoliucionierius, kencia badą ir reikalauja paskolos mokslui pabaigti. Taigi čia vienu suviu du žuikiu galima nušauti; reikia tik jam ratelis suverti, aukros rinkti, pinigai dėti ir kuo greičiausiai šelpti, jeigu „Aušrą“ nuo to atsikaso. „Aušrą“ turi arba su Rateliu susidėti, vadinas apsiimti šelpti tą, kurį ratelis panorės, arba apturėti pasekmes savo atkaklumo, vadinas, turėti sau konkurentą Ratelį, kaip šų rimbu uždrožia p. Baltrušaitis.

Kodėl „Aušrą“ atsikase Ratelio protaguojaus sušelpi ir kodėl minėtas Ratelis yra tik išnaudojimui žmonių gerasirdybės privatiškiems dalykams, mano jau buvo apaiškinta. Bet ne aš, ne „Aušrą“ neturės nieko priešingo, jei kas tą poną privatistai norės šelpti; tai yra valios darbas.

Ant galo vėliausias sumanymas p. Jokubyno: įsteigti fondą šelpimui nusenusių raštininkų, nors ir sirdingas, yra geri, bet to dar nėra gana, juos reikia dar ant ko gero apversti, o donė yra pračiausias budas darymo gero su pinigais. Malonė tik tasyk gali būti gera, kuomet ji gali būti atmokėta lygia malone. Donė yra tik susimylėjimu augščiau stovinčio žmogaus ant nelaimingesnio ar nupuolusio savo artimo. Ant kiek jį duodančiam jį maloni, ant tiek jį primančiam jį atkari; teip atkari,

kad žmonės greičiau vėlija vogti, o ne gyventi iš malonės; malonė visuomet duodantį iškelia, primantį nužemina. P. Jokubynas, be abejonės, jaučia dabar save didesniu visą dviejų doliarų kainą; jo mokėta, jam juos beįgyjant; jam dabar saldus ant širdies, kad ve ir iš jo rankų kas nors gali laukti malonės. Teip, laukti malonės, ir da kas? — Raštininkai; Žemaitė, Jovaras, Stikleis! Kokia tai garbė p. Jokubynui bus, kaip šitie Lietuvos žiedai, priėmę nuo jo aukas, su asaromis akys dėkavos jam, kad jis pasirupino juos, parsiuagiusius nuo senatės ar ligos sušelpi nuo jo atlikusiais centais! Teip, atsilikusiais centais p. Jokubynas nori atmokėti žmonėms už jų brangiausius mintis ir sunkiausias valandas, ar gal ir visą gyvenimą, pašvęstą labui žmonių. Teip pigiai tik vergus galima nupirkti, bet ne laisvus, su idejomis žmones. Šitiems žmonėms didžiausiu džiaugsmu bus matyti savo idėjas išsiplatinusius, taigi, p. Jokubynę, išdėd savo do doliarų į kišenių ir dirbkitam tikslui, kad raštininkų raštai būtų skaitomi; kaip raštininkų raštai bus skaitomi, tai ir raštininkai bado nematys ir fondai šelpimui jų neturės vietos. Teisybė, buti teisingu yra sunkiau negu aukomis barškėti, bet tai yra viešintelis pamatas draugijos, be kurio draugija turi griuti. Mės turime būti teisingais su savim ir kitais ir liautis sykį dones dalinus; mums ne elgėtų reikia, kurie išimaldomis gyventų, tik žmonių su idealais. Duokime tad progą jiems terti mūs gyventi.

Pirmiausias dalykas, įvykdinkime sumanymus, kurie mums žada šviesesnę ateitį. Pirmutiniu tarp jų stovi p. Serno Muzikalskas Fondas (apie vardą fondo čia neizina visi, bet vien apie jo tikslą. Jeigu vardas nepatinka, galima jį perkeisti į tokį, koks geriau patiks. Red.). Bet ar daug kas jį rėmė? Ar, vėl, daug kas parodė jo bereikalingumą? Išems histe-risks pašaipas p. Baltrušaitio, visi kiti tylyje; matyt nebuvo kas jam užmesti. Taigi dirbkime jo įkunijimui. Mės už jį, rods, negausime dėkų nuo laukiančių badu numirti raštininkų, bet mės patatysime tautą ant nesugriuvančių pamatų, kurios raštininkai nereikalaus badu mirti. Tauta be dalios ir ypatingai be dainos negali gyventi. Žmogaus gyvenimas reikalauja lygiai tiek pat pasilinksminimo, kiek ir darbo ir žmogui niekas negali duoti geresnio pasilinksminimo per dainą. Ji duoda užmirstį apie rupeščius, atgaivina spēkas ir veda prie gyvenimo pergalių. Mūsų Lietuvai palikė per amžius daina, gaivino ją daina ir dabar įves ją į kultūris-gal gyvenimą daina. Daina po duona užima pirmą vietą, ar gal net kai kur ji ir duoną nustumia ant antros vietos ir rūpinis ją yra svarbiausiu reikalu visų: teip tautininkų, teip socialistų, teip bažnytininkų. Taigi bent sykį paimkime tikrą kelią ir nuveikime ką nors rimto mes, amerikiečiai lietuviai. Įvykdinkime kuo veikiau-siai p. Serno Muz. Fondą. Tegul žodis stojasi kuon terp mus! Kas pritariate tam ir norėtumėte padirbėti, meldžiame kreiptis prie žemiau pasirašusio Fondo raštininko.

Su pagarba,

J. Laukis,

352 S. Halsted st.,

Chicago, Illinois.

RINKIMŲ DIENA.

Chicago, Suvienytos Valstijos Siaurinės Amerikos. Pusiannaktis.

Didžiame, mieste pilna žmonių. Žmonės plaukia ir plaukia iš vienos vietos į kitą, tartum vanduo upe. Kaikur stovi minios ir žiūri į aukelą, pakabintą ant muros sienos, ant kurio matyti vardai kandidatų, kurie balsais užkės stengiasi užimti vietą įvairių tautos vadovų. Telegrafai ir telefonai bruzda kiek išgaledami, paduodami žinias iš visų kraštų šalies, kur kiek kandidatas gavo balsų. Magiškoji lampa parodo žmonėms tas žinias ant audeklo. O kuomet truksta žinių, magiškoji lampa parodo visokius juokingus paveikslėlius, idant minios nesibodėtų.

Kur nekur girdžiasi muzika, pasamdyta palinksminimui minių. Kur tik didesnė minia žmonių susirinko, tenai matai pardavinėtojus visokių kortelių su juokingais parašais, su visokiomis birbynėmis ir kitokiais žaislais.

Ant veidų žmonių matyti links-

mumas, visi juokiasi ir vienas kitą užkabina. Visi tarytum, pavysimė duodantį iškelia, primantį nužemina. P. Jokubynas, be abejonės, jaučia dabar save didesniu visą dviejų doliarų kainą; jo mokėta, jam juos beįgyjant; jam dabar saldus ant širdies, kad ve ir iš jo rankų kas nors gali laukti malonės. Teip, laukti malonės, ir da kas? — Raštininkai; Žemaitė, Jovaras, Stikleis! Kokia tai garbė p. Jokubynui bus, kaip šitie Lietuvos žiedai, priėmę nuo jo aukas, su asaromis akys dėkavos jam, kad jis pasirupino juos, parsiuagiusius nuo senatės ar ligos sušelpi nuo jo atlikusiais centais! Teip, atsilikusiais centais p. Jokubynas nori atmokėti žmonėms už jų brangiausius mintis ir sunkiausias valandas, ar gal ir visą gyvenimą, pašvęstą labui žmonių. Teip pigiai tik vergus galima nupirkti, bet ne laisvus, su idejomis žmones. Šitiems žmonėms didžiausiu džiaugsmu bus matyti savo idėjas išsiplatinusius, taigi, p. Jokubynę, išdėd savo do doliarų į kišenių ir dirbkitam tikslui, kad raštininkų raštai būtų skaitomi; kaip raštininkų raštai bus skaitomi, tai ir raštininkai bado nematys ir fondai šelpimui jų neturės vietos. Teisybė, buti teisingu yra sunkiau negu aukomis barškėti, bet tai yra viešintelis pamatas draugijos, be kurio draugija turi griuti. Mės turime būti teisingais su savim ir kitais ir liautis sykį dones dalinus; mums ne elgėtų reikia, kurie išimaldomis gyventų, tik žmonių su idealais. Duokime tad progą jiems terti mūs gyventi.

Pritarėjai tam tikroms partijoms ir kandidatams, kaip pasirodo pergalę jų kandidatų pakelia didelį riksmą, parodydami tuomi savo pritarimą ir džiaugsmą. Vėlei kitas kandidatas gauna viršų, tada jo pritarėjai išreikia savo džiaugsmą tokiu pat būdu. Miestas užia, nepaisant to, kad jau yra vėlu, kad naktis tamsi. Visi su nekantrybe laukia rezultato rinkimų.

Stovint tarpe tų minių ir žiūrint į jų džiaugsmą, ateina klausimas, ko tie žmonės taip labai džiaugiasi? Kodėl neina gulti, kad atsilėti po dienos šunkiam darbiui, kad vėl rytoj, gerai atsilėjęs eiti prie savo darbo?

Tuomet tai omenyje pasirodo amžiai žmonijos vergavimo, kuri neturėjo tiesos rinkti sau tautiškų vadovų, ir turėjo klausyti tų, kurie valdžią jiems davė ir paskyrė. Kada žmonės turėjo klausyti tiesų, padarytų ir užtvirtintų valdžios, bet neturėjo tiesos tų tiesų daryti ir užtvirtinti. Omenyje pasirodo amžių kruvinų kovų, kuriose kraujas tekėjo upėmis už tiesas žmonijos ir už tiesą pasirinkimo sau tautiškų vadovų. Amžiai absolutiško despotizmo.

Taigi dienioje rinkimų džiaugiasi žmonės, sulaukę laiko, kuomet vietoje liejančio kraują ir nešančio mirtį ginklo gali suvaruoti plunksną ir atramentą, padarymū kryžiuo tokiam kandidatui ir tokioms partijoms, kokia daugiau patinka; kad tokiu pačiu būdu, be kraujo, be mirties, be skausmo gali permaitinti tiesas, ir užvesti tokią tvarką šalyje, kokia daugiausia visuomenei patinka. Džiaugiasi iš sulauktos laisvės, lygybės ir neprigulmybės.

Bet, kadangi kiekvienas ukėtas turi tiesą daryti tiesas, kadangi kiekvienas ukėtas turi tiesą rinkti šalies vadovus, mažus ir angščiausius, kadangi kiekvienas ukėtas yra tėvu urėdinkų ir tiesų, tai norint gerai atlikti savo užduotį, turi pažinti žmonių kuriuos reikia ir urėdus, pažinti reikalus šalies ir budą sutvarkymo visų reikalų teip, kad kiekvienam ir visiems būtų kuogeriausia. Tas ženklina, kad žmonės reikalauja didesnio apšvietimo, nes be apšvietimo tiesas balsavimo neduoda žmonėms laimės. Užtai, nors jau rinkimų diena praėjo, reikia organizuotis ir šviestiesi, idant viską galėtume gerai iširti ir pažintume visus tautos reikalus priderančiai.

J. J. Hertmanavičia.

KUNIGŲ APSVIETA.

Kad kunigija žudo žmones, juos tamsindama, tai nėra abejonės. Tokius darbus parodo paskutiniai atsitikimai Lietuvoj, su-taisyti mūsų dvasiškios.

Ji, pajutus, jog laudis jau siek ttek pradeda susiprast, nuo atgavimo spaudos, pagamintų knygelėlių bei laikraščių, suprato, jog kunigų luomai gresia pavojus, jog aikštėn išėina jų slaptybės, teip sakant, pasikėlė kortina, pasirodė visoki pikumai, visoki kunigų „geri“ darbai. Žinoma, jie į laiką susiprato, ir stengiasi kuogreičiaus nutempt gyvenimą žymen... Nėgana, kad pamokslas tam panaudoja, bet įsteigė savo laikraščius, draugijas, etc., kad tik pailgyt tamsybės viešpatavimą. Kaip įmanydami, stabdo žmonių susipratimą, gaudindami pragaru. Dievo rustybe, kartais žandarų išdavijietis vietas užimdami... Užteks paminėti pasikidusius „Atsišaukimus“ ir tėvus, kad neleistų vaikų į mokslą... Draugovės — kaip „Sviesa“ ir kitas ne kunigines, įvairius budais persekioja, ir, be abejonės, dabar uždaromas „Sviesos“ ir pasodinimas jos žyminių veikėjų į kalėjimus atsitiko tik pasidėkavojant mūsų garbiai dvasiškajai! Tik jų „Ziburėliai“, „Kazimierai“ geri ir „neprasizienge“ valdžiai!... Ant galo ta Ryman kelionė, kokią ji nauda žmonėms atnešė? „Vilny“ rašo, jog ta kelionė didelę naudą keliaininkams atnešus, butent, prasilavinio, svietę pamatė; esą, kiti šimtus, tukstantius panašiomis kelionėmis išleidžia. Ironija! Geras prasilavinimas grusti nuo stoties ant stoties, ar kokiame ankštame viešbuty susigrūdę pernakt! Ir ką jie galėjo pamokinkinėti, naujakas pamatyti? Gatvės, minias

pilkas tokių pat varguolių žmonių! gal gražias bažnyčias, klebonijas; na, turbūt, tik tiek. Tai milžiniška Lietuvai nauda! Sulygina tuos, kurie tukstantius kelionėmis išveda. Bet jie su kitokiu tikslu važiuoja, jie tirinėja pasaulį, ne vėjus gaudo! Kaip jau ta Lietuva varginga, slopinama, čulpiama valdžios ir tos pačios dvasiškios, iki paskutiniams skatinkui; pinigai tenai reikalingi ir kaip labai: nėra mokyklų, knygų, nėra prieglaudų namų, savitarpinių pašėpų, ten viskas žlunga didžiausiam varge, sodoziuose nerasi hygieniškų įtaisų, ne reikalingiausių, teip pat miestuose purvina, užnuodintą vandenį žmonės geria, visokios išmetos vaikioja po kojomis, srutos nuodina žmones, pralinimui to, reikalingas laudies susipratimas; reikia gero supratimo, kad žmogus galėtų rūpintis savo sveikata ir dvasiškais reikalais, kaip tai: mokykloms, knygynais etc. Kuodaugiausiai apšvietos ten reikia, o be pinigų ją ne lengva įgyti, nes kiekvienas link apšvietos žingsnis reikalauja pinigų. Tačiau ne tokiu būdu jį siekti norudo, kaip mūsų kuniegliai nurodo — ne ant tokios apšvietos išmest šimtus — kaip ta Ryman kelionė. Kunigui, kad užsitarnaut popiežiaus mylistas, kas, žinoma, tik jiems naudinga, su-renka pulką avelių ir jį šimtais tas malonės nusiperka.

Na, gavo popiežiaus palaimą! tai neapsakytą laimę, kokios lietuviai susilaukė!

Ką jus suteiktė tuomi mūsų tautai? Kokią laimę jai tas palaiminimas atneš? Sakau nė jokios, nes dabar tik kunigėliai, pamokslams daugiau medžiagos turės, o keliaininkai visokių nesuomonių pripasakos: jog pekla matė etc. Juk ir dabar pas tamsesnius čia gandas butent pas Rymaną „pekla“ esanti, dumai iš kalno kyla, dvasių kaukimas girdėti, ir panašus pliauskalai. Mat, koks ten ubagas, buvęs Italijoj, pamatęs rukstantį kalną (Vezuvijų), paklausęs kunigo, kas tai yra, o tas paaiškines, jog ten „pekla“. Tokia tai apšvietą ir keliečiai į Rymaną gavo. Tiek tikta, kad daugiaus

Toliaus ginčytis su p. Žagaru ir Co. atsiskaitau griežtai. Jei žmogus, palindęs po paloviu, kliečia ir sapnuoja nebutus daiktus — nieko nėra nuostabaus. Geri žmonės juk po pavojais nelandžioja! — Ar ne tiesa p. A. Zagare?

Ponas K. Rugienius „Lietuvos“ 41 No. priveda faktus, kuriais nori parodyti koks biaušius yra šmeizimas K. Janonio ir koks didelis revoliucionierius A. Zagaras. Šit to revoliucionieriaus darbai: Krakiuose prisigedino visą minią negerti degtinės. O — o!!! ar tai revoliucija! Bereikalo mės užpildinėjame anų mūsų kunigų už jų atžagareiviskumą. Mūsų kunigai didžiausi revoliucionieriai — jie kas šventadienis prisigedina savo parapijas negerti degtinės. Toliau eina Raseiniai. Bet ką čia revoliucionierius nuveikė, p. Rugienius nepasako. Visai nepataikė, p. Rugieniau, — paėmė tokias vietas, apie kurias Janonis turi labai geras informacijas ir smulkias žinias iš revoliucijos laikų. Raseiniuose pirmas grandizinis mitingas įvyko lapkričio 1 d. 1905 m. Bažnyčioje pasibaigė visos pamaldos. Žmonės pradėjo eiti laukan. Ir šit prie šventoriaus nuo špitolės laiptelių prakalbo į minią oratorius. „Minia užmiršo ir namus ir karčiamas, kiek tik buvo bažnyčioje — visa pasiliko prie kalbėtojo. Tai buvo pirmas didelis mitingas pačiuose Raseiniuose ir pavietė. Paskui prasidėjo ir miesteliuose. Pačiuose Raseiniuose buvo keturi dideli mitingai ir viena demonstracija. Paskutinis mitingas Raseiniuose įvyko gruodžio pradžioje, datos nebeapamenu — buvo šeštadienis. Maskvoje buvo jau pastatytos barikados visur prasidėjo reakcija. Raseinius jau traukė skrajojantis Petersono būrys su artilerija.

Mitingas paskirtas teismo rume. Septinta valanda vakaro. Rūmings teismo salė žmonių prikimšta. Troškų, pasijudinti negalima. Už durų saltyje stovi dar minia — galisai, kad nebegali patilpti viduje. Į mitingą atėjo įvairių luomų, pažiūrų ir tikėjimų žmonės: darbininkai, ukinkiniai, dvarininkai, pirkiai, valdininkai, katalikai, žydai, stačiatikiai. Dvarininkai, atsinešę savo programą, nukopijuotą lenkų narodovų programą su tulais papuošalais. Jie pasakojo kokia graži toji programa, miniai siūlo ją priimti ir sekti paskui ponus dvarininkus. Programa nuo pirmutinės lig paskutinės raidės buvo sukritikuota. Dvarininkai ir valdininkai nuleidę rankas išsinešo laukan iš šalės. Čia jau jiems nebebuvo kas daryti. Prasidėjo revoliucijoniškas mitingas. Užsėdę iki pusnakties. Policija jau tykojo kalbėtojus, — bet jie lamingai išėjo per užpakalines duris. Kalbėtojai persiskyrė ir tą pačią naktį nuviko į porą miestelių, ant rytojaus buvo manoma dar ten įrengti mitingus, bet jie jau nebeįvyko.

Matai, p. Rugieniau, Janonis labai smulkiai žino, kas dėjosi revoliucijos laike Raseiniuose ir pavietė. Jis žino ir tuos žmones, kurie ten dirbo, bet apie tamstos persamąjį revoliucionierių nieko nebuvo girdėti. Tie žmonės, kurie dirbo po Raseinius ir Raseinių pavietą dabar klajoja po Sibiro tyrus ar kankinasi kalėjimuose. Kokie dar dideli revoliucionieriaus darbai? Streikas pas dvarininką Zaborskį.

Ir čia Janonis turi žinias. 1905 metais Lietuvos Socialdemokratų Partijos Šiaulių organizacija vasarą vedė didelius streikus abiejų Žaburų ir Komaro dvaruose. Mažesnių neminėsiu — jų buvo apsieji.

Tulas jaunas vaikinai iš Šiaulių organizacijos važiuo viešėti į tas vietas kur Zaborskis. Tam vaikinui ir buvo duotos instrukcijos, kad praverstų streiką pas Zaborskį, ką jis ir padarė.

Pone Rugieniau, o kuomet tamstos persamasis revoliucionierius ten vedė streiką? Prieš 1905 metus agrariški streikai visai buvo nežinomi, 1906, 1907 ir 1908 metais tamstos revoliucionierius negalėjo ten būti.

Dar ką revoliucionierius padarė? Ponas Rugienius nieko nebesako — matyti visus įjymius jo darbus išskaitė? Lig būtų mažai. Tiesa, paskui revoliucionierių minios sekė kaip paskui Nazarietį. Nekalbėsiu čia apie minios psichologiją — per daug vietos ir laiko užimtų. Rugienius kalbėjęs per pirmąją jam ir rankas paėmė, — jura apie minios daug laiko, — kas kartais už kalnamasias.

Ma. Minia (Toliaus

kartais labai keistus kaprisus turi.

Ponas Rugienius sako, kad aš perkreipiau p. A. Zagaro kalbos prasmę apie carą. Ir nemaniau. Perskaityk, meldžiamasis, „Rankpelnio“ No. 6 šių metų — pamatysi, kad aš labai teisingai nucitavau p. A. Zagaro žodžius. Gal „Rankpelnis“ iškraipė. Tai kodėl p. A. Zagaras jo neišlojojo podlecu? Laiko buvo.

Ponas Rugienius sako, kad paskui p. A. Zagarą sekė minios ir tas girdi neuzgincijamas faktas! Na, aš maniau, kad visi Skotijos lietuviai turėtų ir jį L. S. D. D. S. B. B., — o pasirodo, kad tik vargais negalais susirado šėsi. Ir tai dar klausimas ar tie šėsi visi išpuola ant p. A. Zagaro dalies? Juk tame pačiame mitinge buvo ir bendras Jurgelionis, rasi ir ant jo atsieina vienas, kitas.

Ponas Rugienius sako, kad p. A. Zagaras mokėjęs tokius gražius juokus krestai, kad prie jo minia lipte lipusi. Kagi, licentia poetica ir humoras nebogi daiktai! Tik jiems ir yra savo vieta, ne visur galima svaidyti. Kad Trepovas, išsigandęs revoliucionierių, palindė po lova ir ten pasimirė, humoristiskam laikraščiui rasi ir labai tiktų, bet rimtame mitinge — čia jau du klausimai?? Antrą atsukau, nevisus įrankius galima ir vartoti, kuriais prie savęs patraukti tamsias minias. Atsiminkime rusų narodovų istoriją. Jie praėjo šimtmečio aštuoniolikosimtoje mečiuose teip vadinamomis „Zolotimi gramotami“ labai plačiai mokoje sukelti sodiečių minias. Valdžia prieš sukiličius siuntė stiprią kariūmenę. Ir kokius vaisius atnešė tie sukiličiai? Labai liudius! Tamsios sodiečių minios tik tvirtiau įtikėjo į carą!

Ponas Rugienius sako, kad rasi aš apsirinku, ne apie tą ypatai kalbu. Žinau apie ką kalbu, neapsirinku.

Ponas Rugienius matyti savo žinias sėmė iš tiriausio šaltinio, ne iš balos. Tik stebėtina, turėdamas 60 prabos žinias, jis manę nugalėto j. p. A. Zagaro mitingus Skotijoje, kurios aš niekuomet dar ir savo akimis nematiau.

Ponai Rugieniai ir ponai iš „Vienybės Lietuvinkų“! Janonis garbės niekuomet neįėjo į neįėjusios. Janonis jau šį tą dirbinė dar dešimt metų, bet apie save trūkšmingų reklamų neraišė ir neraišys. Kviaila apie save rašinėti ir popierio gaila!

Janoniai — profesionaliniai šmeizikai ir kiti podlecai nemaziau už tamstas, ponai, moka gerbti žmogų, moka gerbti tuos, kurie tos pagarbos yra užsitarnavę. Bet prieš tamstų proteguojamus veikėjus ir revoliucionierius jie visuo met kovos, garsys tokius „autoritetus“ be galeščio, nors tamstos ir kaszin kaip aimanuotumėte.

Ponai, dar tamstų paklausiu vieno daikto: — kodėl tamstos neokate visomis keturiomis ant progresyviškos rusų visuomenės, — nekaltu jau apie revoliucijonišką partijas? Gal tamstos atsimenate šventą Jurgį Gaponą? Jo vardas didžioje Rosijos revoliucijoje ant visuomet pasiliks. Gaponas revoliucijoje labai žymią rolę išpildė. Ir kokių pagarbų pas žmonės jis iš pradžių buvo! Jo fotografijos tukstanciais platinosi, dešimtimis rublių už jas mokėjo.

Paskui, kuomet jis grafiui Witte ir kompanijai užsimeinė parduoti tuos pačius darbininkus, kuriuos jis sausio devintą pirmą kartą vedė į mūsį; kuomet to tamsaus žmogaus tamsus darbai išplaukė į viršų — laikraščiai Jurgio Gaponą nesigalėjo — užmokėjo jam pagal nuopelnus.

Ponai, Tamstų nuomone, juk tai buvo biaušius šmeizimas, kaip išdrįso rašyti blogai apie „kovotoją“, kuris daug daugiau padarė negu šimtas Žagarių! Ko tamstos tylyte — vadinkite rusų visuomenę — šmeizikas! šmeizikas!

Daugiau ant visų lojojomų neatsikėsiu. Lojokitės kiek tik lenda.

Užbaigiu. Statau tašką!

K. Janonis.

PRIEKAITA.

Priekaita yra tai prastas ir veiksmingas būdas dėjimo drėgnos šilumos ant dalies kuno su vilnonu išgręžtu iš verdančio vandens, pieno ar kokio vaistinio karšto skysčiaus. Ji turi pavartumus daugelyje atsitikimų ir geriau tinka negu pridedalai, kadangi yra lengvesnė ir švaresnė ir galima tautai atkurti, su tuo pačiu darbu, Prie didelį uždegimų, ypač už

degimo pilvo, prie rožių ir numalšinimui mėšlungio giliau esančiose kuno dalyse, kaip ve prie akmens inkstuose ar tulžyje, atkurti ypač pieno priekaitos visuomet yra velytinios. Jei drėgnos karštis yra patartinas nuo ligų sąnarių uždegimo, arba paeinančių iš reumatiško uždegimo, numalšinimui skausmo sąnariuose, pieno priekaitos daug gelbsti. Priekaitos daug nuo budo, kokių priekaita yra padaroma. Ji reikia dėti teip karšta, kaip kunas gali pakeisti ir, nors drėgna, visas karštas skystimas turi būti gražiai išpaustas iš dedamojo ant kuno vilnono. Tam tikslui vartojama sulenkiamas didelis šmotas storo vilnono; suvilginti jį verdančiame skysčiuje; reiklia įsukti į storą rankšluostį ir išgręžti, begrežiant galus rankšluosčio. Reikia turėti du šmota vilnono ir sudyne karšto vandens vilnoną išplauti pirmą dėdimo antrą kartą. Po dėdimo, gerai tuos vilnonius šmotos išplaukti ir padžiauti ant šviežio oro (ant saulės, jei galima) iki kitam karščiui. Kad karštu vandeniu nenusiplikinti rankų, galima pasitaisti gręžnyne, pritaissant po pagalį prie abiejų galų rankšluosčio. Idant šiluma ilgiau laikytųsi vilnoniame skudure, ant jo galima uždėti sausą vilnonį skudurą ar rankšluostį. Jei norima apturėti priešingą veikimą, jėk į dvi kvortų skystimo kelis lašus tarputyn. Pienas turi būti nesuręgęs ir geras, teipgi gerai atviratinas. Kuone kiekvieną ligą galima numalšinti ir greičiau išgydyti dedant pieno priekaitą. Atsargiai vilyky kaitinamą vietą šaltu vandeniu ir iš lengvo pabraukyk potam.

MAUDYNĖS IR GYDYMAS VANDENIU.

Maudynės buvo visokios ir dalinai jos pagal medžiagą, iš kurių susideda: oro, žemių, smilčių, garo ar vandens maudynės. Pagal savo temperatūrą buvo: šaltos, šiltos, ar karštos. Maudynės, be to kad suteikia švarumą ir smagumą kūnui, yra dar labai svarbus užlaikymui ir atgriebimui sveikatos. Niekuomet nesimaudyk pirmiau, kaip už trijų ar keturių valandų po valgių nesimaudyk ir budamas pailsusiu. Šalta maudynė yra kenkianti, jei kūno pajiegos yra per daug nuvargintos, bet ji yra naudinga atstikimuose nervikumo ir abelno nusilpėjimo. Su šalta maudyne visuomet reikia būti atsargiu. Niekuomet nevalgyk tuojau išsimaudęs. Visuomet suvilgyk kūną šaltu vandeniu po karštai maudynės ir tuomet stiprins nervus ir paliksi odą geraiame stovyje. Delikatniausias ir silpniausias žmogus gali imti šaltą maudynę su nauda ir smagumu, jei jis pradės nuo karštos. Temperatura šaltos maudynės gali būti nuo 33 laipsnių iki 70 laipsnių Fahr.; drungna nuo 80 laipsnių iki 96 laipsnių, ir karšta nuo 100 iki 112 laipsnių. Kai kurie žmonės gali iškęsti temperatūrą 116 laipsnių šilumos.

Yra didelė klaida senų žmonių, ar sergančių širdies liga, blyškligę, persišaldymu, karštinė ir tt. manyti, kad po gerai karštai maudynės kenkia suvilgyti šaltu vandeniu ir nusitrinti sausu šluosčiu. Tas anap tol nėra teip: kaip gali maudynė užkelti, jei ji išvala kūną per odą nuo visokių užteršimų? Tik pažiūrėk kokią daugybę pleiskanų nuvalai retkarčiais besimaudydamas ir nutrudinąs kūną. Per daug maudytis bile kokioj formoj negerai, kadangi tas padaro odą sausą, šiurkščia ir besilupančia, nes išstarpina sunkas taukinių sudynų, kurių aliejus gamtos yra duotas užlaikymui odos švelniai, žvilgančiai ir minkšta.

Mažas Feljetonas.

Poetas praskleidė laikraštį. Jo akis apsisėjo ant eilų „Daina pavasariui“. Po jų stovėjo jo vardas.

Poetas perskaitė eiles, patraukė pečius.

— Kuomet aš parašiau tokias eiles? — paklausė jis savęs.

Ir jis skaitė ir iš pradžių ir iš galo, vartė šiaip, vartė teip...

— Ne, šimts pykpi! — susuko jis, — aš nieko panašaus niekuomet nerasiau. Daviau redakcijai eiles užvardytas: „Daina pavasariui“, bet ten kitos mintys buvo. Nejaugi redakcija iš manęs norėjo pasijuokti? Kam padėjo mano vardą? Eisiu redakcijon sužinoti kame dalykas.

Ir jis nuėjo.

Redaktorius sėdėjo tarp straipsnių. Rankose turėjo kotelį yt basligalį. Priešais stovėjo rasių bosas.

Jis braižė straipsnius — kotelis braskėjo ir popieris skylėtas darė.

— Ponas redaktorius? — prakalbo poetas.

— A? — neatitraukdamas akių nuo straipsnių, sumikė redaktorius.

— Kam tamsta juokus darai? — tęsė poetas.

— Kokių ju. kus? — Aš nemėgstų juokauti — esu rimtas žmogus, esu redaktorius.

— Tamsta patalpinai ne mano eiles, bet padėjai mano vardą.

— Kokias eiles?

— „Daina pavasariui“.

— Ir niekus, ponas poetai, kalbi — juk davai tamsta „Daina pavasariui“?

— Daviau, tiesa, tik kitokio turinio.

— Tamsta davei — o aš paėmiau ir pataisiau, ko tamsta, nori?

— Ką? Tamsta pataisė? — riktėlėje išsigandęs poetas.

— Pataisiau. Ir be reikalo sveikas išsigasti.

— Pirmą sykį girdžiu, kad kištas žmogus galėtų taisyti svetimas eiles.

— Ir kas čia nuostabaus?

— Argi kitas žmogus gali atspėti ką manė poetas, kokios mintys buvo jo galvoje?

— Ir kam tas reikalinga? Kam redaktoriui reikalinga žinoti, ką manė koks ten poeta? Paimi — kas netinka išbrauki, kas užneina ant seilės prirašai — toks jau mūsų redaktorių amatas.

— Jei bent teip... ir išeina, kad gegužės mėnesyje upes pradeda apkloti ledai.

.....asilas užgiedoj,

.....lakštingala maurojo.

— Tamsta neturi mažiausios nuovokos apie rimą ir ritimą, apie dailų skonį! — piktai atšovė redaktorius. — Tamsta padėkavok man, kad ištaisai eiles.

— O, nei geriau mano eiles būtų metęs į krosnį. Kitų taučių laikraščiai taip ir daro: arba talpina nieko netaisę, arba meta į krosnį. Turbut lietuvių ypatybė kraipyti svetimas mintis.

— O, lietuvis redaktorius moka teip išaištyti eiles, kad poetas turi tik apsilaižyti.

— Vadinasi, lietuviai eina savotiškais keliais?

— Tiesa, mūsų redaktoriai su svetimais straipsniais stebuklus išdaro, — didžiavosi redaktorius, perbraukdamas pusę straipsnio, gulničio prieš jį.

— Matyti.

.....asilas užgiedoj,

.....lakštingala maurojo.

Baisu man darosi nuo tokios redaktoriaus poezijos. Eisiu iš čia. Sudiev.

— Poetas išėjo.

Redaktorius pasiliko vienas ir darė stebuklus su svetimais straipsniais.

K. Janonis.

IŠ VISUR.

|| Paryžiu, vienas prigavėjas, vadinantis save baronu Goldschmidt, prigavęs daug žmonių, su vienu vakaru pastojio turtingu ir priguatimais užmokėjo viską, ką buvo kaltas. Jis mat, kaznyrodamas, su vienu vakaru išlošė 1½ milijono frankų. Mūsų garsus kunigaikštis tokios laimės neturi. Gaila jo. Goldschmidt vienok kazymorus dangiai ir paukavo — jis pirmą pralose milijoną frankų, musiškis kunigaikštis ne tiek centinių savo neturėjo.

|| 8 d. lapkričio, Vokietijoje, aplinkinėse Plauen (Saksuose) siautė kelias dienas gana smarkūs žemės drebėjimai; prie to buvo pridėta ir požeminiai griausmai, kaipi balsai kanuolių švių, paeinanti matyt, nuo dujų eksplozijų. Žemės drebėjimus jautė teipgi: Dresdene, Freiburge, Halle, Nauburge, Magdeburge, Erfurte, Eislebene, Greize, Weipenfelse, Gothoj ir Dessau. Persigandę gyventojai bėgo pulkais iš krutangių namų.

|| Pietinėj Maskolijoje, garsiamė žydiestij Berdiceve, žydų sinagogoj laike dievmaldystos kas ten suriko „dega“. Persigandę žydai pradėjo su sykių veržties laukan. Susigrudinė dvi žydėlės likosi visai sumnyiotos, o 14 ypatai tapo sunkiai sumankyti.

EMILE ZOLA

RYMAS

ROMANAS

VERSTA IŠ FRANCUZŲ KALBOS

(Tąsa).

prie kelių kongregacijų: prie inkvizicijinio teismo, indekso, ritualo ir konstitucijos kongregacijų. Ir visi dalykai pereina per mano rankas. Man prisieina perskaityti visus popierius, sustatyti pranešimus, žodžiu, dirbti viską reikalingą... Nekalbant jau apie visą susirašinėjimą, kuris taipgi pereina per mano rankas. Ant laimės, jo šventenybės šventas žmogus, ir neužiima intrigomis, ir todėl mus nelabai tankiai aplanko nesmagumai.

Pierre labai interesavosi tomis intymiškoms dvasiškijos gyvenimo smulkmenomis, gyvenimo, kurį taip nuosirdžiai slepia ir kurį iš sekretoriaus pasakojimų jis sužinojo dabar, kad kardinolas žiema ir vasara keldavos šeštoje valandoje ryto. Jis atkalbėdavo maldas savo koplyčioje — mažame kambaryje, kuriame buvo tikėtai mažas medinis altorius ir ten įteiti niekas negalėjo. Jo pačio butas buvo iš trijų nedidelių kambarių — miegamojo, valgomio ir gabineto. Jis gyveno atsitolinęs nuo visko, paprastai, neprileisdavo prie savęs jokios išskilmės. Aštuntoje valandoje jis išgerdavo šalto pieno puodelį. Paskui, pošėdžiū dienos, jis eidavo į kongregacijas, kurių buvo nariu, arba pasilikdavo namie ir primindavo svečius. Pirmoje valandoje budavo pietus, po kurių prasidėdavo poilsis, išskilmingos valandos, kuomet nė vienas tarnas neįdrisdavo pasibelsti į duris. Gražiame ore jis po poilsio išvažiuodavo karietoje pasivažinėti ir grįždavo tikėtai saulei leidžiantis. Nuo septynių lig devynių jis paprastai primindavo svečius, paskui valgydavo vakarienę ir užsidarydavo savo kambariuose, kur dirbdavo arba eidavo gulėti. Kardinolai paprastai eina pas popiežių du arba tris sykius į mėnesį, paskirtose dienose, su tarnybės reikalais. Bet beveik jau visi metai, kaip kameringas nebuvo priimtas privatiškoje audiencijoje, kas feiškia įtemptus santykius ir paslėptą kovą; apie tą daug patyliais kalbėjo popiežininkų ratelyje.

— Jo šventenybė truputį rustus, — minkštai tęsė donas Vidzilio, užganedintas, kad perėjo paroksizmas ir kad jis gali truputį kalbėti. — Bet reikia pamatyti, kuomet jo broliavaikė, grafiutė, kurią jis neapsakomai myli, ateina pasisveikinti su juo... Žinai tamsta, jei jis tamstą priims meiliai, tai tik ačiū grafiutei...

Bet toje minutoje jį pertraukė. Prieš kambarį pasigirdo trūkšmingi balsai ir jis, greitai pasokęs, žemai nusilenkė įeinančiam drutam vyruui juodoje sutanoje, pasijuosusiam raudonu diržu, ir raudona skrybėle ant galvos, apsiuta raudonomis paauskuotomis gelumbėmis, paskui jį ėjo, nesiliaudamas žemai lenktis, kunigas Paparelli. Donas Vidzilio pasakė Pierre'ui atsisototi ir suskubo dar jam susnibzdėti:

— Kardinolas Sangvinetti, indekso kongregacijos prefektas.

Tuo tarpu kunigas Paparelli lenkėsi ir sukiojosi, meiliai atkartodamas:

— Tamstos šventenybės laukia. Man prišakya tuojau tamstą įvesti. Jo šventenybė jau ten.

Sangvinetti, žengdamas tvirtai ir trenksmingai, pasakė storu balsu:

— Taip, taip, mane sulaikė nelaukiamų svečių minia! Nevisuomet galima daryti pagal savo norą. Bet visgi aš atvažiuau.

Tai buvo žmogus šešiasdešimties metų, tvirtas ir riebus, su apskritu ir raudonu veidu, didžiausia nosimi, storomis lūpomis, gyvomis, tolydžio bėgiojančiomis akimis. Bet iš pradžių jis išrodė labai jaunas, turintis gyvus krutėjimus, storus dar juodus plaukus, kuriuose kur-kekur buvo matyti žilas plaukas. Gimęs Viterbe, jis pradinį mokslą gavo to miesto seminarijoje, ir pabaigęs jo kursą, nuvažiuavo Ryman ir pastojio į gregorijonišką universitetą. Jam laimingai sekėsi dvasiška karjera: iš pradžių buvo pasiūstas į Lissaboną r. c. jatuos sekretoriumi, o paskui su diplomatiška misija į Braziliją, sugrįžęs iš ten, buvo paskirtas nunciju į Briuselį, paskui į Viena ir ant galo jau gavo kardinolo kepurę. Labai apskurus visokiame dalykuose, išstudijavęs praktikoje visas europines valstybes, jis tikėtai teturėjo vieną priešų — per daug atvirą savo egoizmą ir nuolatinę intrigas.

Dabar jis prigulėjo prie tų, kurie reikalauja, kad Rymas būtų sugrazintas popiežiui, nors kiek pirmiau, jis norėjo susidrauguoti ir su Kvirinalu. Jis butinai norėjo palikti popiežių, mėtydavos į šalis neapsistodavo nė prieš ką, kad tik patraukti į savo pusę reikalingus jam žmones nuo kurių be ceremonijų atsikratydavo, kuomet jie nebuvo reikalingi. Du kartu jis jau pykos su Leonu XIII, bėt abu kartu vėl meldė atleisti, tas jam buvo reikalinga. Žodžiu, budamas kandidatu į popiežių, jis labai daug dirbo, kišosi į daugybę dalykų, kreipėsi prie neišpasakytai daugelio žmonių.

Bet Pierre'ą jis užinteresavo netik kaip po indekso kongregacijos prefektas; jam nedavė ramumo mintis, kad šio žmogaus rankose yra jo knygos likimas. Ir kuomet kardinolas prisilino ir kunigas Paparelli sugrįžo į savo vietą, jis negalėjo susilaikyti nepaklausęs don Vidzilio:

— Jų šventenybės kardinolas Sangvinetti ir kardinolas Bokkanera, vadinasi, stovi labai arti vienas prie kito?

Ant sekretoriaus lūpų pasirodė šypsna, akys sužibėjo ironija, kurios jis jau nebeturėjo spēkų paslėpti.

— Labai arti? — Ne, toli gražu!... Jie susitinka, kuomet yra priverti susitikti.

Ir jis paaiškino, kad, pas kardinolą Bokkanera tankiai susirinkdavo, jei tik budavo koks svarbus dalykas. Kardinolas Sangvinetti buvo smulkas gydytojo sunus Viterbe.

— Ne, ne, jų šventenybės ne artimi... Žinai tamsta, kuomet nėra nė vieno dū pažiūrų, nė vieno dū charakterio, sunku sutikti, — ir labiausia, jei vienas antram stovi ant kelio!...

Jis tą pasakė šnibzdėdamas, tartum e mažumėli nusišypojes. Pierre tik užgirdė žodžius.

— Rasi jie susirinko apsvarinėti iš tos dalykus? — paklausė jis.

Donas Vidzilio, žinoma, turėjo žinoti, ką reikalui sušauktas posėdis. Bet jis, siganėdino pasakę, jei, girdi, dalykai lyt indekso, tai susirinkimas atsitūpų pas ir gregacijos prefektą. Pierre, noredamas, nors sužinoti, nusprendė stačiau pastaklausimą:

— Ar tamsta žinai apie mano dalyką? Žinai tamsta apie mano knygą... ar ne sa? Jo šventenybės yra kongregacijos ir visi dokumentai pereina per tamstos rankas, tamsta galėtum man suteikti nekų žinias. Aš visiškai nieko nežinau, o aš norėčiau ką-nors sužinoti!

Donas Vidzilio vėl staiga pradėjo mauti. Jis iš pradžių sumurmėjo, kad matė jokie popierio apie tą dalyką, ir tas tiesa.

— Užtikrinu tamstą, kad pas mus dar nė vieno dokumento ir aš nieko nežinau apie tamstos dalyką.

Bet kadangi jaunas kunigas nesiliovė, šis jam pamoko ranka, kad nutiltų, ir vėl dėjo rasyti, kartas nuo karto neramiai žvelgdamas į antrąjį prieškambarį, bijo mas, kad Paparelli neužgirstų jų kalbos. tikrai per daug kalbėjo.

Ir Pierre vėl nūgrimzdė į savo svajon, apsiuaptas nežinomų slėpinių.

Išmūšė vienuoitukla valanda. Sugirgždūrys ir pasigirdo netoli balsai; jis pak galvą. Pierre mandagiai nusilenkė kardinolui Sangvinetti, įeinančiam su kitu kardinoliesiu, aukštu, išblyksiu ir išdžiūvusiu asu veidu. Bet nė vienas nė kitas, rodos nežmijo to prasto svetimtaučio kunigo nusileimo. Jie familijariškai kalbėjosi tarp storais balsais.

— Taip, kilsta vėjas; šiandien kų stipresnis negu vakar.

— Rytot tikrai ims pusti siroko.

Ir dideliame rustame kambarįje vėl išdardė tylu. Donas Vidzilio vis raišė, bet tyliai, kad nesigirdėjo jo plunksnos kraibimo ant kieto pageltusio popierio. Pastojio suskilusio varpelio balsas. Kunigas Paparelli išbėgo iš kambario, įlindo į sosto bet iš ten tuojau sugrįžo, pašaukę mostu Pierre'ą ir nebaliai užrekomendavo:

— Ponas kunigas Pierre Froman.

Didelė sosto salė taipgi buvo aplybrangus popieriai buvo aplypysė ir kabojo sienų, tartum, skarmalai apraskyti. Knekur buvo matyti remontas; bet laikas išmūgino pilkoms dėmėms brangaus šilko spalvą Puikiausiu kambario pagrazinimu buvo senosios, apmūstas raudonu šilku, ant ku kuomet tai sėdėjo šventas tėvas, kuomet atvažiuodavo su vizita pas kardinolą. jo buvo pakabinatas iš raudono šilko batmas, po kuriuo kabojo dabartiniojo pūžiaus portretas. Pagal paprotį, kresė atsukta sėdynė į sieną, kad niekas iš apikimo neatsisėdėtų ant jos. Ruiminga salė buvo išmėliuota tikėtai kilimais, kreslėmis ir kiu skobniu iš Liudviko XIV gadybės.

Bet Pierre išpraddžio nieko nematė, tai kardinolai, kuris stovėjo prie kito skob prie kurio jis dirbdavo. Savo prastoje sijoje su raudonais apsiuviniais ir tokios spalvos sagais kardinolas išrodė kur-ka kėsnju ir iškilmingesniu, negu ant portre išeginiame kostume. Tai buvo tie-patys svirė balti plaukai, tas-pats pailgas veidas, vagotas placiomis rūslemis, ta-pati didnosis ir tos

bai toli. Dabar tą kelionę atliekame gana greitai. Bet seniaus — kokia tai begalinė kelionė buvo!

Jis pradėjo dar rečiau ištarti žodžius.

— Aš buvau Paryžiuje tik kartą — o, tai buvo labai seniai, jau bus penkiosdešimt metų atgal, — ir pragyvenau ten iš viso tik kartą savaite. Taip, miestas didelis ir gražus, gatvės labai traukšmingos, daug labai gražių išauklėtų žmonių, o tauta sutvėrė tiek gražių daiktų. To negalima užmiršti ir dabartiname liudname laike. Francūzija buvo vyresnioji bažnyčios dukteris. Nuo to laiko aš nė sykio nebuvau išvažiuęs iš Rymo.

Ir jis užbaigė savo mintį keistu rankos mostelėjimu. Kam važiuoti į abejonių ir maisto šalį? Argi neužtenka Rymo, Rymo, kuris valdo visą pasaulį, kuris su laiku, kaip yra pranašauta, vėl paliks pasaulio sostapių?

Žiurint į jį, Pierre'o mintyje prisikėlė septyni karingi kunigaikščiai, kurių anukas stojo prieš jį prastoje sutoje, ir jis gerėjosi iš senio, kuris manė, kad geresnio miesto už Rymą nėra visame pasaulyje. Bet tas atkaklus užsiganedimasis, tas prisiminimas apie kitas tautas tik tuomet, kuomet jis nori pavergti, padarė jį liudnia išpuoli. Pierre norėjo sugrįžti prie savo dalyko.

— Pirmia, negu ką nors pradėti, aš noriu išreikšti tamstai savo pagarbą todėl, kad viehatinė mano viltis yra tamstos ypatoje, ir aš meldžiu neatsakyti duoti man protingus patarimus.

Rankos mostelėjimu Bokkanera parodė jam ant kreslės prieš save.

— Žinoma, mielas sunau, aš tamstai neatšakau duoti patarimus. Mano pareiga rūpintis kiekvienu krikščioniui, kuris stengiasi eiti prie gero. Bet tamsta apsirinkti, jei tiki į mano įtekmę: ji labai menka. Aš gyvenau atsitolinęs, aš negaliu ir nenoriu nieko maldauti. Bet abelnai tas mums nekenkia pasikalbėti.

Ir jis atvirai, be jokių paslėptų minčių, pastatė klausimą, kaip žmogus drąsus ir persitinkęs, nesibijantis atsakomybės.

— Tamsta parašė knygą, — ji vadinasi, rodos, „Naujas Rymas“, — ir tamsta atvažiuojo apginti tą knygą, kuri įduota peržiūrėti indekso kongregacijai. Aš dar jos neskaityčiau. Tamsta, žinoma, suprantu, kad aš visko negaliu perskaityti. Aš skaitau tik tai, kas man patinka, prisistūmus man iš kongregacijos, kurios nariu esu nuo praėjusių metų; kartais aš užsiganedinu mano sekretoriaus atskaita. Bet mano broliavaikė, Benedetta, skaitė tamstos knygą ir ji man sakė, kad ji labai interesinga, kad iš pradžių ji ją nustebino, o paskui suaudino. Ir aš tamstai pridaužiau ją perurėti ir su atsidėjimu perskaityti kaltinamąsias vietas.

Pierre pasinaudojo proga, kad tuojau praeitų gintis. Jis manė, kad geriausia bus tuoj nurodžius savo draugus Paryžiuje.

— Tamstos šventenybė supras mano nusiteikimą, kuomet aš sužinojau, kad knygą turi užginti. Ponas Vikontas Delašu, kuris su manim draugautasi, tolydžio atkartoją, kad panaši knygą katalikybė gali daugiau atnaujinti, negu visa armija.

— O, Delašu, Delašu, — atkartoją kardinolas su maža neapykanta, — aš žinau, kad Delašu laiko save už gerą kataliką. ... Tamsta žinai, jis mums truputį prisieina giminė. Kuomet jis apsisotja pas mus, aš noriai susitinku su juo, bet su tokia salyga, kad nepašleis klausimų, kuriuose mes niekuomet negalime sutikti. ... Bet puikiaiusi ir geriausia Delašu katalikybė, su jo korporacijomis, dar su rateliais, su jo demokratija ir socializmu, — vis tai, žinai tamsta, nedaugiau, kaip literatūra.

Tas žodis pakirto Pierre'ą, nes jis pamatė neapikantą ironiją, kuri neįdomiai buvo aleista prie jį. Tuomet jis pasiskubino įvairinti kitą savo draugą, kurio vardas, rodėsi jam, buvo labai įtekiningas.

— Jo šventenybė kardinolas Boržero labai agyrė mano veikalą.

Bokkanera veidas išslyko persimainė. Tai buvo nebe meili šypsa, ne pasigailėjimas, kurį kelia neprotingas kudio pasielgimas, — tuodose akyse sužibėjo rudybės ugnis, ir jo veidas pasidarė piktas ir apsiniaukęs.

— Be abejo, — retai prakalbėjo jis, — kardinolas Boržero Francūzijoje turi dievoaimingo žmogaus reputaciją. Čia, Ryme, jis labai mažai žinomas. Ypatiskai aš jį mažiau tik vieną kartą, kuomet jis buvo išrinktas kardinolas. Ir aš neįsitraukiau kaltinti jį, jei eseniai jo rastai ir pasielgimai nebutų suvylę mano tikinčios sielos. Nelaimė, aš ne vienas taip manau, — tamsta nerasi nė vieno kardinolo, kurį pagirtų jo pasielgimai.

Jis apsisotjo ir paskui tvirtai pasakė: Kardinolas Boržero revoliucioniaris.

Pierre suakmenėjo nuo tokių žodžių. Die! tas begalinis geras piemuo, svajojantis apie antrą Kristaus atėjimą santaikos ir teibės įvykinimui ant žemės, — revoliucionierius! Žodžiai neturi, vadinasi, visur viešdos prasmės, — ir koks tas pasaulis, kuris eilę prie artimų ir kenciančių vadina didele dode ir prasikaltimu?

Negalėdamas duoti sau atsakaitos ir jauzmas, kad bus bereikalingi ginčai su kardinolu, jis dabar norėjo papasakoti tikrai savo lygos turinį, paaiškinti ir parodyti, kad jis užsitarnavo nuteisimo. Bet po pirmųjų Pierre'o žodžių, kardinolas jį sulaukė.

— Ne, ne, mano mielas sunau! Tai mums daug laiko, — aš geriau pats peržiūriu kaltinamąsias vietas. ... Bet, žinai

(Toliaus bus.)

Dvi Kelioni į Tolimą Šiaurę

Su 17 paveikslėliu.

Sutaisė S. Matulaitis

PRAKALBA.

Seniaus niekas nežinojo, kas yra tolimoji šiaurė. Nežinodami tikros teisybės, žmonės tikėjo, kad tolimoji šiaurė nuolat stovi teip dideli šalčiai, jog ten negali augti augalai, augti gyvuliai gyventi.

Bet atėjo laikas, kuomet žmonėms jau nebepakako senų pasakų ir prietarų, jie užsimeistavo, kas yra tose baisiose šiaurės šalyse, kur, anot pasakų, gyvena mirtingi.

Ir štai mokinti vyrai, geizdami išsklaidyti senovės prietarus, patirti tikrą teisybę ir parodyti ją žmonėms, suskato tyrinėti tą nežinomą tolimą šiaurę. Vienas po kito leidosi į keliauti į tą baidi šalį, kur ne vienam iš jų parsiejo daug išvargti arba net pražūti, beįskant teisybės ir mokslo.

Bet tas nesulaikė kitų drąsulių. Mets po meto, žingsnis po žingsnio jie ištyrė ir aprašė tolimą šiaurės šalį. Tik sunkus tai darbas, nelengva kelionė. Neveizint į daugelį drąsių kelionių, mes da ligšiol nežinome visko, kas yra tolimiausioje šiaurėje, į kurią kuone kasmets keliauja vis nauji tyrinėtojai.

Labai įdomu paskaityti apie pilnas vargų ir nelaimių keliones mokytų ir drąsių vyrų į tą neramią šalį. Iš tų kelionių mes galime aiškiai pažinti, ką gali iškentėti žmogus, užsigeis vienu iš praklinasių žmogaus pageidimų: pageidimu teisybės ir mokslo.

Šioje knygoje mes aprašysime dvi toki kelioni tolimai šiaurėi tyrinėti.

Bet pirmia negu rašyti apie tas keliones, aprašysime trumpai dėl ko tolimoji šiaurė stovi dideli šalčiai, sniegas ir ledas, o teipogi koki gyvuliai ir žmonės ten gyvena.

S. M.

1. DĖLKO TOLIMOJ ŠIAURĖJ STOVĖ DIDELI ŠALČIAI?

Visi žino, kad mūsų žemė, tai kamuolys, kuris atlieka dvejoją judėjimą: bėga aplinkui saulę ir drauge patsai sukasi, tarsi ratas ant asies arba kamuolys apie virbalą, perskrodžiantį jį per patį vidurį nuo šiaurės iki pietų galo. Ta įsivaizdomoji asis arba virbalas vadinasi žemės ašis. Tos vietos ant žemės kamuolio paviršiaus, kur ta įsivaizdomoji asis perskrodžia žemės žievę, vadinasi poliūsais arba poliais, vienas iš jų šiaurės, kitas pietų poliūsai.

Per patį žemkamuolio paviršiaus vidurį nuo rytų vakarų link paprastai įsivaizdina linija apjuosiančią žemės kamuolį. Ta linija vadinasi ekvatorium, o lietuviškai lygūnu t. y.: linija lygiai atsti nuo abiejų poliūsų. Ekvatorius skiria žemkamuolio paviršių į dvi lygi dali — į puskamuolius: šiaurės puskamuolius guli į šiaurę nuo ekvatoriaus ir pietų — į pietus.

Nuo žemės sukimosi apie ašį pas mus buna tai šviesu, tai tamsu, arba kaip mes sakome tai diena, tai naktis. Ant to žemės kamuolio šono, kuris atsiskukęs į saulę ir anos spindulių apšviestas, stovi diena, o ant neapšviesto — naktis. Vieną kartą apie savo ašį žemė apsisuka į 24 valandas t. y.: į parą; per tą laiką pas mus praeina diena ir naktis.

Nuo žemės bėgimo aplinkui saulę priguli mūsų vasara, ruduo, žiema, ir pavasaris. Bėgimą aplink saulę žemė atlieka į 365 dienas ir 6 valandas, ką mes vadiname metais.

Kelias, kuriuo žemė bėga aplink saulę, išveizi kaip ir ištemptas ratas arba kiaušinis. Tas kelias vadinasi žemės orbita. Taigi vieną kartą visą savo orbitą žemė apibėga į metus.

Bėgdama aplinkui saulę, žemė stovi priešais saulę ne staciai šonu, bet truputį pasilenkusi. Dėl to tai vienas žemės puskamuolius esti labiau atsikreipęs į saulę, tai kitas. Ant puskamuolio į saulę atsikreipusio saulės spinduliai krinta staciai ir gerai kaitina, dėl to ten tuomet stovi vasara; ant puskamuolio gi nuo saulės nusikreipusio spinduliai puola nuožvilniai, mažai šildo, dėl to ten tuomet esti žiema.

Jeigu į saulę atkreiptas, sakysim, šiaurės puskamuolius, tad pas mus,*) stovi vasara, o pietų puskamuolys žiema. Per pusę metų padėjimas persimaino, atkreiptasis į saulę žemės puskamuolius nusikreipia nuo jos, o nukreiptasis atsikreipia į saulę; tuomet ant šiaurės puskamuolio, kur pirm to buvo vasara, dabar užstoja žiema, o ant pietinio, kur pirma buvo

žiema, dabar tampa vasara. Tarpe tų dviejų metų laikų būna ruduo ir pavasaris, kuomet abu puskamuolius maždaug lygiai yra ant saulės šildomi. Teip mainosi laikai kas metai, nes žemė nuo amžių kas metai tą pačią kelionę atlieka.

Nuo to žemės pasilenkimo priguli teipogi nakties ir dienos ilgumas. Teip antai vasarą, kuomet mūsų (šiaurės) puskamuolius atsikreipęs į saulę, dienos pas mus ilgos, o naktys trumpos, o ant nusikreipusio nuo saulės pietų puskamuolio atpenč, dienos tuomet trumpos, o naktys ilgos. Užtai kuomet pas mus žiema, naktys pas mus ilgos, o dienos trumpos, o ant pietų puskamuolio tuomet stovi vasara su ilgomis dienomis ir trumpomis naktimis.

Rudenį ir pavasarį skirtumas terpu dienos ir nakties ant abiejų puskamuolių yra mažesnis, o ant galo du kartu į metą: pavasarį (9 kovo dieną) ir rudenį (9 rugsėjo dieną) ateina tokis laikas, kuomet ant abiejų puskamuolių dienos pasidaro lygios naktims t. y. diena turi 12 valandų ir naktis — 12 valandų. Tai esti dėl to, jog tuomet abu žemės puskamuolius lygiai be jokio palinkimo atsiskukę į saulę.

Dabar jau nesunku bus suprasti, kas bus, sakysim, ant šiaurės poliūsio, kuomet ant šiaurės puskamuolio stovi žiema. Šiaurės poliūsas tuomet bus teip nusikreipęs nuo saulės, jog per kelis mėnesius ant jo nenupuls nė vienas saulės šviesos spindulys, dėl to ten kelis mėnesius stovės tamsi naktis. Užtai vasaros metą jis bus teip atsikreipęs į saulę, jog jos spinduliai kelis mėnesius be palioyos puls ant jo ir dėl to ten stovės ilga, kelis mėnesius esanti, diena. Tas pat esti ir ant pietų poliūsio, tik tai, kuomet ant šiaurės poliūsio bus diena, ten stovės naktis, o kuomet ant šiaurinio — naktis, ant pietinio — diena.

Norint žemę, bėgdama aplink saulę, atsuka į saulę labiau tai vieną, tai kitą savo puskamuolį, bet visgi daugiausia šilumos apturi nuo saulės ta žemės juosta, kuri tesiasi abiemis ekvatoriaus pusėmis. Apie ekvatorių saulės spinduliai puola ant žemės stačiausiai dėl to ir šildo labiausiai ir klimatas (oras) ten karščiausias. Tulame atstogume nuo ekvatoriaus poliūsų link eina juostos (viena šiaurės, kita pietų puskamuolij) su vidutiniu klimatu. Tokioj vidutinio klimato juostoje šiaurės puskamuolio ir mes gyvename. Už vidutinių juostų da toliau poliūsų link eina šaltosios, arba poliūsų juostos, kur saulės spinduliai puola nuožvilniai, menkai šildo ir dėl to oras ten visuomet šaltas, dėl to ten guli amžinas ledas ir sniegas. Taigi šioj knygutėj bus kalba apie keliones į šaltąją juostą, gulinčią palei šiaurės poliūsą.

Pav. 2. Juostos ant žemės kamuolio. Per vidurį — ekvatorius ir šiltoji juosta; toliau — vidutinė, o ant galo — šaltosios juostos.

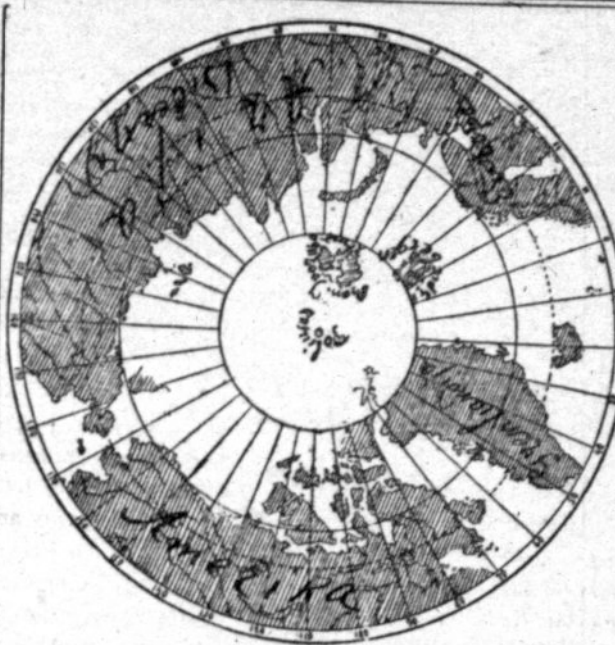
Mes, kaip jau sakėme, gyvename vidutinėje šiaurės puskamuolio juostoje. Jeigu tad eitume nuo mūsų pietų link, tai klimatas kaskart eitų šiltyn, žiemos būtų trumpesnės ir šiltesnės, o vasaros ilgesnės. Galų gale nepertoli ekvatoriaus atrastume tokias šalis, kur niekuomet žiemos nebuna, kur nuolatos stovi karšta vasara; žiemos laikas galima pažinti vien tik tai iš to, kad tuomet ten daugiausia lyja.

Tie, ką gyvena vidutinėje pietų puskamuolio juostoje, norėdami pasiekti karštas ekvatoriaus šalis turėtų eiti šiaurės link, nes eidami pietų link, jie pasiektų šaltą pietų poliūsio juostą.

Jeigu gi keliauti iš mūsų šiaurės link, tai klimatas kaskart bus šaltesnis, žiemos ilgesnės ir šaltesnės, o vasaros trumpesnės ir vėsesnės; pagaliau mes pasiektume šiaurinę šaltąją juostą, kur žemė nuolatos susalusi; kur sniegas ir ledas niekuomet nenutirpsta, nes vasaros ten labai trumpos ir šaltos, nes net ir liepos mėnesį saulė ten pačiame vidurdienyje stovi teip žemai, kaip pas mus vakarais, spinduliai jos puola nuožvilniai ir šildo silpnai, dėl to sniegas ir ledas ten sutirpsta tik pat paviršium.

Pasiekę tas šaltas poliūsų juostas šalis, mes pastebėsime da vieną dalyką, kuris pas mus niekuomet nebūna. Patirsime, kad žiemos metą ten per kelis mėnesius saulė visiškai nepasirodo ir stovi ilga nobodi naktis. Juo arčiau poliūsio, juo ilgesnė esti ta naktis: po 3, 4, 5 mėnesius, o palei patį poliūsą jina stovi ištisus 6 mėnesius. Užtai po tos ilgos nakties, kuomet ant šiaurės puskamuolio užstoja vasara, šiaurės poliūsio apygardose išaušta tokia pat ilga diena. Iš pat pradžių prasideda ilga brėkšta, po to jau saulė pasirodo vienu savo kraštu ir juo tolyn juo augstyn kyla, o truputį pakilus jau nebeusileidžia, bet sukasi ant dangaus, darydama ratą. Tokį ratą padaro į 24 valandas. Palei patį poliūsą tokia diena tesiasi 6 mėnesius, o juo tolyn nuo poliūsio pietų link, juo ji eina trumpyn. Po ilgos dienos vėl užstoja naktis.

Kad lengviau būtų suprasti žemiaus aprašytas keliones ant pav. 3 papiestas žemėlapis šiaurės puskamuolio dalies, kuri guli aplinkui šiaurės poliūsą. Ant žemlapio viskas papiestas teip kaip išrodytu mums, žiurint iš viršaus nuo šiaurės poliūsio. Žemės ir jūrės

Pav. 3. Žemės ir jūrės esančios netoli šiaurės poliūsio.

esančios viduryj rato ant paveikslėlio spuogetais pažymėto priguli prie šaltosios šiaurės poliūsio juostos. Taigi prie šiaurinės juostos priguli: šiaurinės Europos, Azijos (Sibiras) ir šiaurinės Amerikos dalis. Terpu Amerikos ir Europos guli didelė sala Grenlandija. Netoli jos sala Spicbergen. Už jos rytų link guli da mažai ištirtinėta Pranciškaus-Juozapo žemė. Kas yra toliau už šitos žemės poliūsio link da nėra gerai ištirta. Niekas nežino da kas yra ant pačio poliūsio: ar žemė ar jūrės, nes per šaltį, ledus ir sniegą niekam da nepavyko pasiekti poliūsą, nors daugelis drąsių vyrų leidosi keliauti į tas baidias tolimos šiaurės šalis.

2. TOLIMOS ŠIAURĖS LEDAI.

Iš visko, ką augščiaus kalbėjome, matyti, kad tolimoji šiaurė turi būti labai šalta. Ir tiesa, žiemos metą ten stovi neretai po 40 šaltio laipsnių (—40°) ir daugiausia, net ir vasarą ten retai kada buna šilumos daugiausia per 0°.

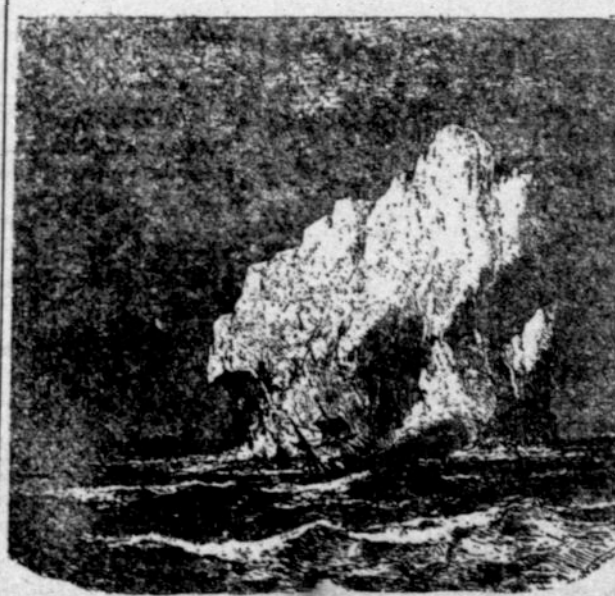
Laikė didelių žiemos šalčių ten užšala gyvasis sidabras termometruose, sušala skysti taukai, spiritas; mėsa teip sušala, jog ji reikią skaldyti kirviu kaip akmenį.

Dėl tokių šalčių tolimoji šiaurė per ištisus metus guli sniegas ir ledas. Trumpas vasaros laikas žemė neatšyla giliau kaip pusę metro; o ant salų, gulinčių arčiau poliūsio, žemė tik kai kuriose vietose, ir tai tik trumpam laikui pasirodo iš po storo sniego ir ledų sluogsnio. Kai kurios tolimos šiaurės salos užklotos vietomis ledu kiautu kartais po 200 ar 300 sieksnių storio. Tokis storas ledo kiautas pasidaro iš sniego. Sniegas begulėdamas per daugelį metų susislegia į ledą, kuris, tarytum, vanduo upėj palengva slenka žemyn jurių link per palinkusius salų šonus. Nuslinkęs į jūrės ledas nekarta kelis verstus slenka da po vandeniu, kol galų gale nenulūsta ir tuomet didelio kalno pavidale išneria iš vandens ir plaukioja paviršium. Toki ledų kalnai turi nekarta po kelis verstus pločio; 40 sieksnių augščio, o da po vandeniu jo yra mažiausia 8 kartus tiek.

Vienas keliauninkas po šiaurės jūrės šiteip aprašo, kaip prie jo iškilo iš vandens tokis ledų kalnas.

„Plaukėme laive — sako jis — palei tą vietą, kur ledas nuo salos leidžiasi į jūrės. Iš laivo man buvo matyti, kaip ledas po vandeniu tesiasi toli-toli nuo kranto; vanduo toj vietoj išveizi baltas nuo šviesos atsimušiančios nuo ledo. Tik štai, netoli mūsų laivo palei salos krantą vanduo staiga sujudo, tarytum, ėmė virti. Mes išgirdome ošimą po vandeniu. Po valandėlės išgirdome trenksmą, tarytum po vandeniu perkunas trenkė. Mes išsiganodome ir, nutvėrę irklus, skubiname iirtis toliau nuo tos baidios vietos. Tuoj tarpu iš vandens iškilo didelis ledo gabalas, po to da keli. Da valandėlei praėjus koks 100 ar 200 sieksnių nuo mūsų iš vandens išnerė didžiulis ledo kalnas, kokių 20 sieksnių augščio, iškilo ir siubavo ant vandens. Nuo to pakilo teip didelės bangos, jog vos neapvertė mūsų laivo. Mes džiaugėmės, kad likome gyvi, o naujas ledo kalnas, besibuodamas, nuplaukė salyn, kur jį nešė tekmė.“

Nuo kiekvieno ledyno nusileidusio nuo žemės į jūrės nuolatos atskila toki kalnai ir plaukia jūrėmis šimtus arba ir tukštąsias verstų, kol nesuskaldomi vieni į kitą, nesūjra nuo saulės spindulių ir vandens arba nenuplaukia į šiltesnes jūrės ir ten nesutirpsta. Tirpdamas

Pav. 4. Ledo kalnas ant jurtų.

nuo saulės kalnas palengva dyla. Sudilę jie įgyja įvairiausias išveizdas: vieni išveizi ištolo, tarytum, rumai arba bažnyčios su bokštais; vieni balti, kiti mėlyni, ar žali. Jeigu apacia

KĄ MUSŲ SOCIALISTAI SU MELU NORI ATSIKTI?

Ponas Strazdas „socialistas“, „Keleivio“ No. 45 rašo, buk aš savo prakalboje, laikytoje ant metinio apvaikščiojimo Dr-stės Simano Daukanto Chicagoje, 25 d. spalio šį metų, keikęs socialistus perkunais, išvadings maistinkais, anarchistais, vagimis ir kitokiais bauriais vadais.

Ant to turiu atsakyti, kad jeigu p. Strazdas šitokius žodžius prikašioja mano kalbai, tai matyti, kad jis ant virš minėto apvaikščiojimo nebuvo, ir mano kalbos ne girdėjo; turėjo jam kas nors kitas teip papasakoti kaip jis „Keleivij“ parašė; o jeigu jis pats ant minėto apvaikščiojimo yra buvęs ir mano kalbą girdėjęs, o šiteip rašo, tai jis yra begėdiškas melagis.

Simant žmonių salėje buvo ir girdėjo, ką aš kalbėjau. Aš savo prakalboje nepavadinau socialistų nėjokių kitokių vardu kaip vien „mūsų socialistai“ ir niekur jų neniekinau, tik tai nurodžiau jų klaidas, kad tuli iš jų nesupradingi socialistų principų, kovoją ne prieš kapitalą, tikai prieš saulygius skurdžius, ir tuomi teršia socializmo vardą ir kenkia jo augimui. O kada diduma mūsų lietuviškų socialistų teip daro, tai liudija ir paties p. Strazdo raštas, tilpęs virš minėtame „Keleivio“ numeryje, kuris mano kalbą apkaish savo nukaltais žodžiais ir vadais.

Istabu yra, žinoti ką mūsų socialistai tikisi atsiekti savo melais ir purvų drapstymu ant sau nepatinkamų ypātų? Ar jie tiki kad jų melagystės ir purvai iš tiesų kenks tiems ant kurių jie užsimerkę juos drebina? Ar gal tokiu savo pasielgimu jie tikisi pakelti socializmo vardą ir garbę?

Malonėčiau, kad šią „tąjmenyčių“ išašikintų man sveikėsių nuomonij socialistai už p. Strazdą.

A. Olševskis.

Iš visur.

„Dėl įsipaiojimo Vokietijos ciecoriaus į nesutikimus su kaimynais, išplaukusio visokias paslaptis Anglijos laikraštiniui, susirinkime vokiečių konservatyvų, ikl šiol visada rėmusių randą, išleistojo laikraščio „Zukunft“, Maximilian Harden pareikalavo, kad Vokietijos ciecorius atsisakytų visai nuo sosto. Tokio reikalavimo jam dar, turbūt, nieks ne pastatė.“

„Londono laikraštis „Daily Telegraph“ drąsina Serbiją ir kalbina ne leisti Austrijai pasisavinti serbų apgyventas žemės pletus, susiristi su Montenegro ir Turkija ir pradėti karą, o galės išplatinti savo rubežius užimdami Austrijos provincijas serbų apgyventas. Laikraštis serbas pažada Anglijos pagelbą.“

„Garsus revolverinių kamuolių išradėjas, Hiram Maxim, garsina jog išrado aparatą atjaunimui pasenusių žmonių ir kaip sako, jo įtekmė ant savęs išbandęs ir dabar jaučiasi 25 metais jaunesniu. Doktorai venog jo užtikrinimams ne nori tikėti: jie sako, kad elektrika, su kurios pagalba Maxim tikisi žmones jaunais padaryti, greičiau tinka naikinimui gyvasties negu jos palaikymui.“

„Mieste Santiago, ant Kubos, pasimirė pirmutinis neva nepri gulmingas, bet ištikro Sujungtų Šiaurinės Amerikos valstijų įnagis, prezidentas Tomas Estrada Palma.“

„Laikė smarkios vėtros ant Didžiojo oceano, priešais Etoro Island susidaužė japoniškas garlaivys Taish Maru. Su laivu pasikendo ir 150 žmonių.“

„Paryžiui atėjo žinia, buk pri skirto prie Austrijos Bosnijoje jau sukilo serbų dalis. Pulkas gincluotų sukilėlių dinamitu išmetė į padanges Austrijos kariuomenės kazerms Kanitzoj. Prie to 170 Austrijos kariųv tapo užmuštu.“

„Mieste Calcutta (angliškų Indijų sostapij), 8 d. lapkričio, li pant į karietą angliškam Bengalijos vice gubernatoriui, Sir Andrew Handerson Leith Frazer, prišoko prie jo jaunas indietis ir du kartu bandė iš revolverio šauti, bet šviali neįsėdė. Užpuolikas likosi suimtas. Susirinkę ant gatvės i diečiai, matomai užpuoliko pagelbininkai, pabėgo.“

8 d. lapkričio Paryžių pasi-
mirė pagarsėjęs visame civilizuo-
tame sviete prancūziškasis rašini-
ninkas Victorien Sardou. Jis bu-
vo jau ne jaunas, gimė jis 1831
metuose. Jo dramos verstos vėl-
į visas civilizotas tautų kalbas.

5 d. lapkričio Činų pakrantė-
se paskendo garlaivys. Ant jo
buvo 600 pasažierių. Iš jų tik
400 išgelbėjo, kiti arba prigėrė,
arba tapo laivo igulos užmušti.
Penki laivo jūrininkai, dalyvavę
užmuštyse, likosi nugalabinti.

Anglijoj pasibaigė streikai
medlinės dirbtuvių darbininkų.
Darbininkai sutiko nuo kovo mė-
nesio ateinančių metų dirbti už
mažesnes algas.

Ant Baltiko, 6 d. lapkričio,
netoli Gedanos, paskendo vokis-
kas garlaivys "Archimedes".
Prie to prigėrė 10 jūrininkų, o
3 išsigelbėjo.

Amerikos randas garsina, jog
mieste Manila, ant Filipinų salų,
cholera išnyko; priemiesčiuose
teipgi mažai pastaiko apsirgimų.

Prancūzijoje, netoli Grisaco
išsoko iš vėžių gelkelio traukinys.
Prie to įvyty tapo užmušti, o
daug likosi sužeisti.

Pietinės Amerikos Ecuodoro
respublikos kongrese, įj uždarant,
užgimė smarkių mustynės terp
randa šalininkų ir jo priešininkų.

Austrijoje, mieste Triest, su-
streikavo darbininkai didžiausių
Austrijoje laivų dirbtuvių.

ATSISAUKIMAS.

Jau metai kaip gyuoja "Lietuvių
soc.-revoliucionierių organizaci-
ja", bet yra daug Lietuvoje ir Ame-
rikoje ir kituose kraštuose lietuvių
revoliucionierių ir jiems prijaun-
čiančių, kurie dar nežino, jog gy-
vuoja L. S. R. O. Daug yra ir tokių,
kurie norėtų prisidėti prie
legijono Sos.-rev. ir kuopas tvirti,
bet nežino kur kreiptis, kaip iš-
vieno darbototis.

Siūmi pranešu draugams, kad
reikale gali kreiptis į Illinois ap-
skrities kuopų sekretorių laišku,
įdedant atsakymui krasos žen-
klelį.

Antraštas:
S. P. B.,
Box 518,
Melros Park, Ill.

P. S. Meldžiū visų lietuviškų
laikraščių perspaudinti šį laiškelį.

VIETINĖS ŽINIOS.

Vaziuojant iš Knoxville į
Minneapolis pateko į policijos na-
gus pagarsėjęs jau Amerikoje už-
sėjas ir gelžkelių traukinių išpė-
šėjas Sherman W. Meris. Jį su-
rado Knoxville'iet detektivas Bran-
dage. Jis jau du kartus tapo tei-
simo nuteistas po 25 metus kalėjim-
an, bet vis jam pasisekė pabėgti.
Gabeną jį dabar per Chicago į
Minneapolis.

Pereitą sanvaitę Chicagoj
pasimirė iš viso 539 ypatos, arba
ant 2 daugiųjų negu užperitą san-
vaitę; pasimirė 306 vyriškiai ir
233 moterys; vaikų iki 5 metų
amžiaus pasimirė 136, senelių virš
60 metų 133. Daugiausiai mirčių
buvo nuo inkstų uždegimo, nes 56,
nuo džiovos 76, nuo plaučių už-
degimo 55. Užmušusių ir staigų
mirčių buvo 31; nuo širdies ligų
pasimirė 49 ypatos.

Ant kertės 43 ir Calumet
str. perėjo pandėdžio naktį ter-
grįžančių nuo kokio ten pasilinks-
minimo jaunų vaikinių užgimė bar-
nys, laike kurių, vėžėjas Weihe iš-
sitraukė peilį ir jį įvarė į krutinę
24 metų Povilui Johnson; peilis
užgavo ir plaučius. "Atbėgę poli-
cistai sužeistąjį nugalėtojo ligonbu-
tin, o peilio karžygį policijos areš-
tan.

Savo locnuose namuose pn.
509 W. 75 str. peritos nedėlios
vakare nusisovė pardavinės užvei-
žėtojas William Mgrman. Prie-
žastis nusizudymo — buvo sunki,
ilgai besitraukianti liga.

Pereitą nedėlios dieną, 2 val.
po pietų, Orchestra halėj atsiuvo
koncertas pagarsėjusios sviete
giesmininkės Gadske, kurią len-
ka vadina savo tautiete, nors ji
nė žodžio lenkiškai ne moka. Dai-
nuoja ji norvegiskais dainas.

Dėl stokos darbo, namuose
pn. 162 Van Buren str. bandė
nusizudyti darbininkas D. Lam-
bord. Jis perpiovė arteriją ant
kairės rankos. Patėmijo tą vie-
nok garspadię, pas kurią Lambert
gyveno, ir davė žinią policijai, ku-
ri jį nugalėtojo ligonbutin. Ligon-
butio daktarai mano, kad Lam-
bord išgis. Jis yra kanadietis.

APGARSINIMAI.

ATYDAI SKAITYTOJŲ.
Jau baigiamas spaudinti "Lie-
tuvos" Kalendaris 1909 metams.
Kalendaris daug didesnis, negu
1908 m., o jame telpa daugybė nau-
dausių žinių, statistikų, mokslinių
straipsnių ir šiaip skaitymų. Iš
straipsnių paminėsim tik kėletą:
Patarimai gyvenimo; Pasekmės gir-
tuoklystės; Darbas ir Kapitalas;
Sve. Valst. Turtas; Krisis. Iš ap-
sakėlių: Persenas; Kodėl? (Emile
Zola); Sapnas Koperniko; Kaip
žmonės liekasi dievais; Karalius ir
jo batų valytojas ir daug kitų skai-
tymų. Iš eilių telpa: Ruduo (M.
Lietuvis); Kodėl negėdi (M.
Lietuvis); Daili naktis (ver-
timas iš Goethės) ir keletas kitų.
Šitas Kalendaris būtinais reikalin-
gais kiekvienai ypatai, vistiek kokio
užsiėmimo. Kaina Kalendariaus
25c.

P.S. Perkūpiam malonės prane-
sti, kiek keta jų išparduoti, kad ži-
notume keliolika tūkstančių atspau-
dai.

"Lietuvos" Išeituvė.

GYVASTINĖ PAJIEGA.

Mokslininkai lygiol neįstengė
išaiškinti versnės tep, vadinamos,
gyvastinės pajiegos, vadinamos
pajiegos, kuri palaiko mūsų sveika-
si ir tvirtai. Vienok jie visi susitai-
ko, su tuo, kad maistas atnaujina
nudevėtas ir mirusias celes kūno,
kas parodo, jog be atsakantio
maisto nėra nei sveikatos, nė gy-
vasties. Todėl būtina reikalinga
yra palaikyti gromuliojimo orga-
nų geroje tvarkoje ir kaip tik
noras valgio ar kūno stiprumas
sumažta, tuojais vartok Trinerio
Amerikonišką Elikvyrą Karčiojo
Vyno. Jis privers kuną priimti ir
suvarškinti maistą ir tokiu būdu
aprupinti kiekvieną dalelę mūsų
organizmo maistu. Jis yra puikus
nuo visų nesveikųjų skilvio ir vi-
durių. Juozapas Trineris, 616-622
So. Ashland ave., Chicago, Ill.

VAKARINĖS MOKYKLOS DYKAI.

Be dvidešimties dešimtųjų visų
vakarinų mokyklų dykai, jau apskelbtų
rudeniniam kursui, miesto Chicago
Apšvietimo Taryba atidavė keturias
specijališkas mokyklas technikai ir
vaizbiškam lavinimui.

Mokyklose mokina penkis vakarus
iš savaitės po dvi valandas kas vakarą.
Dieniniams mokiniams nėra leidžia-
ma lankyti vakarines mokyklas. Mo-
kyklos yra šios:

Hoyno Mokykla, prie Cass ir Illinois
gatvių, atdaro nuo 6 iki 9:30 vakaro.
1. Specijališkas vaizbos mokymas, drau-
go su: 1. Angliška kalba (vaizbiškas
susinešimas ir tt.) trys valandos (1
valte); 2. Vaizbiškio aritmetika (3
valandos (1 savaitę); 3. Gražrašytė
(dvi valandos (1 savaitę); 4. Vedimas
prastų apskaitų (viena valanda (1
saite). II. Pasirinktiniai kursai:
1. Angliškas apskaitos vedimas, 2.
Stenografija, 3. Vaizbiškio geografija,
4. Vaizbiškio tiesos, 5. Ekonomija,
6. Vaizbiškio vokliška kalba.

Lane'o Techniškoji Augstesnė Mo-
kykla, prie Division ir Sedgwick gat.
— nuo 7:30 iki 9:30 vakare: 1. Iš
medžio išdirbimas, 2. Kvarmų darymas,
3. Kalvystė, 4. Liejimas, 5. Mašininis
darbas, 6. Mechanikos piešimas,
7. Luosos rankos piešimas, 8. Prak-
tiška angliška kalba, 9. Pritaikomoji
matematika (Matavimas, Geometrija,
Algebra), 10. Pritaikomoji fizika,
11. Pritaikomoji chemija, 12. Elektry-
bė, 13. Siuvimas.

Crane Techniškoji Augstesnė Mo-
kykla, Oakley bulv. ir Van Buren gat.,
nuo 7:30 iki 9:30 vakare.
Nuo 1 iki 11 visi tie patys dalykai
mokomai, kaip ir Lane'o mokykloj;
12. Knygdvystė, 13. Stenografija ir
spaudrašytė; 14. Naujosios kalbos
(prancūzų, vokiečių, ispanų).

Ažerinė Augstesnėji Mokykla, 47-as
Pl. ir Union Ave., atdaro nuo 7:30 iki
9:30. 1. Specijališkas vaizbos mokymas;
1. Angliška kalba (vaizbiškas susine-
šimas ir tt.) — 3 valandos (1 savaitę);
2. Vaizbiška aritmetika (3 valandos (1
savaitę); 3. Gražrašytė (dvi valandos
(1 savaitę); 4. Vedimas prastų apskai-
tų (viena valanda (1 savaitę). II. Tech-
niški kursai: Nuo 1 iki 11 visi tie
patys dalykai mokomai, kaip ir Lane'o
mokykloj; 12. Knygdvystė; 13. Ste-
nografija ir Spaudrašytė; 14. Siuvi-
mas; 15. Virimas.

KITOS MOKYKLOS VAKARINĖS

Šiaurinė dalyk: Burley prie Barry
Ave., arti Ashland Ave.; Waller prie
Orchard ir Center gat.; Franklin prie
Goethe, arti Wells gat. Šiaurvakar-

nė dalyk: Chase prie Point Pl. ir
Cornelia Ct.; Burr, prie Ashland ir
Wabansia gat.; Tuley, prie Potomac
ir Claremont Ave.; Washington, prie
Morgan gat. ir Grand Ave.; Wells, prie
Ashland ir Cornelia Ave. Vakarinė
dalyk: Scammon, prie Morgan ir Mon-
roe gat.; Dante, prie Desplains ir
Forquer gat.; Foster, prie Union ir
O'Brien gat.; Walsh, prie 20-tos ir
Johnson gat.; Garfield, prie Johnson
ir 14-to Pl.; Medill, prie 14-to Pl. ir
Throop gat.; Jackson, prie Shalto
ir Better gat.; Burns, prie 25 gat. ir
Central Park Ave.; Froebel, prie 21-
mos ir Robey gat.; Hammond, prie
21-mo Pl. arti California Ave.; Jirka,
prie 17-tos ir Laflin gat.; Marquette,
prie Wood ir Harrison gat. Pietinė
dalyk: Jones, prie Harrison gat. ir
Plymouth Pl.; Harrison, prie 23-čio
Pl. arti Wentworth ave.; Wendell
Phillips, prie 39-tos gat. ir Prairie
Ave.; McAllister, prie 36-tos ir Gage
gat.; Hamline, prie 48-tos ir Bishop
gat.; Englewood, prie Stewart Ave.
ir 63-tos gat.; Pullman, prie Morse
Ave. ir 113-tos gat.; South Chicago,
prie Houston Ave. ir 93-čios gat.;
Sullivan, prie Hudson Ave. ir 83-čios
gat.

SKAITYKITE!

Už \$300 ant rankos, o lyki į išmo-
kestį randa, nupirkite 2 luby mūri-
nį namą, 2 pavyginamais po 6 raimus
ant Quinn gat., arti 31 gat.
Kaina \$2950

Už \$300 ant rankos, o lyki į išmo-
kestį randa, nupirkite 2 luby mūri-
nį namą, 2 pavyginamais po 4 raimus
ant 37 gat., arti Parnell. Kaina \$2750

Už \$250 iš kaimo, o lyki ant išmo-
kesties, nupirkite 2 luby medinį na-
mą ant 43 gat., arti Wentworth Ave.
Randa \$32 į mėnesį. Kaina \$2250

Už \$150 iš kaimo, o lyki išmokestim,
nupirkite medinį namą 4 raimų ant
37 Pl. arti Kedzie Ave. Kaina \$900

Kreipkitės pas
A. OLSZEWSKI,
3252 S. Halsted St., Chicago, Ill.

Draugysčių reikalai.

TEATRAS.

Chicago Latvų Teatrliška Grupa
pirmą kartą stato ant scenos Rudolfo
Blumano dramą "Pasidėsis Debs",
subotejo, 14 d. šio mėnesio, Hull
House salėje, kampas So. Halsted St.
ir Polk St., prasidės 8:15 val. vakare.
Tiketlai 50c, 35c ir 25c.

Kviečiame visus lietuvių ir lietu-
vaites atsilankyti.

Komitetas.

Pajieškojimai.

Pajieškau savo dėdžį Zenoną ir
Leono ir tetos Konstančios Biechne-
vičių, Kauno gub., Raseinių pav.,
Staigų parap., pirm 3 metų gyveno
Elizabeth, N. J.; turli jį juos
labai svarbų reikala. Jie patys ar
kas kitas teiks duoti žiną adresu:
Katrina Kybartaitė,
818 Racine St., Racine, Wis.

Pajieškau savo brolio Pranciškaus
Jokubausko, Kauno gub., Šiaulių pav.,
Papių parap., Dilybry sod, išva-
ziavo į Angliją, ten apsigėrė ir, lū-
vė 6 metus, atvažiavo į Ameriką du
metai tam atgal. Jis pats ar kas ki-
tas teiks duoti žiną adresu:
Juozapas Jokubauskis,
16 Knox St., Leviston, Me.

Pajieškau savo pusbrolio Mikolo
Grigaliūno, Kauno gub., Šiaulių pav.,
Pailio parap., treji metai atgal gyveno
Anglijoje, Liverpoly, 20 Hook St.
Jis pats ar kas kitas teiks duoti ži-
ną adresu:
Martinas Jocius,
1330 Penn Ave., Pittsburg, Pa.

Pajieškau Aleksandro Košo ir Bro-
nislavo Danisėvičiaus, abudu Kauno
gub., Raseinių pav., du metai atgal
gyveno Chicagoje, turli jį juos labai
svarbų reikala. Jie patys ar kas kitas
teiks duoti žiną adresu:
Heron. Zeringis,
62 W. 14th Pl., Chicago, Ill.

Pajieškau savo brolio Kazimiero
Ruzgio ir keturių brolių Pipirų, gir-
dėjų, kad vienas laiko saliuą Scran-
tone, visi Kauno gub., Kaltinėnų pa-
rap., turli jį juos labai svarbų reikala.
Jie patys ar kas kitas teiks duoti
žiną adresu:
M. Miller,
431 Orville Ave., Kansas City, Kans.

Pajieškau savo brolių Kazimiero,
Antano ir Matcušo Savickų ir Vilimo
Kazimierio, išvažiavo iš Arkansas į
Oregoną 2 metai tam atgal. Jie pa-
tys ar kas kitas teiks duoti žiną
adresu:
Vilimas Savickas,
Box 13, Alix, Ark.

Pajieškau savo brolių Kazimiero,
Antano ir Matcušo Savickų ir Vilimo
Kazimierio, išvažiavo iš Arkansas į
Oregoną 2 metai tam atgal. Jie pa-
tys ar kas kitas teiks duoti žiną
adresu:
Vilimas Savickas,
Box 13, Alix, Ark.

Pajieškau savo brolių Kazimiero,
Antano ir Matcušo Savickų ir Vilimo
Kazimierio, išvažiavo iš Arkansas į
Oregoną 2 metai tam atgal. Jie pa-
tys ar kas kitas teiks duoti žiną
adresu:
Vilimas Savickas,
Box 13, Alix, Ark.

Pajieškau savo brolių Kazimiero,
Antano ir Matcušo Savickų ir Vilimo
Kazimierio, išvažiavo iš Arkansas į
Oregoną 2 metai tam atgal. Jie pa-
tys ar kas kitas teiks duoti žiną
adresu:
Vilimas Savickas,
Box 13, Alix, Ark.

Pajieškau savo brolių Kazimiero,
Antano ir Matcušo Savickų ir Vilimo
Kazimierio, išvažiavo iš Arkansas į
Oregoną 2 metai tam atgal. Jie pa-
tys ar kas kitas teiks duoti žiną
adresu:
Vilimas Savickas,
Box 13, Alix, Ark.

Pajieškau savo brolių Kazimiero,
Antano ir Matcušo Savickų ir Vilimo
Kazimierio, išvažiavo iš Arkansas į
Oregoną 2 metai tam atgal. Jie pa-
tys ar kas kitas teiks duoti žiną
adresu:
Vilimas Savickas,
Box 13, Alix, Ark.

Pajieškau savo brolių Kazimiero,
Antano ir Matcušo Savickų ir Vilimo
Kazimierio, išvažiavo iš Arkansas į
Oregoną 2 metai tam atgal. Jie pa-
tys ar kas kitas teiks duoti žiną
adresu:
Vilimas Savickas,
Box 13, Alix, Ark.

Pajieškau savo brolių Kazimiero,
Antano ir Matcušo Savickų ir Vilimo
Kazimierio, išvažiavo iš Arkansas į
Oregoną 2 metai tam atgal. Jie pa-
tys ar kas kitas teiks duoti žiną
adresu:
Vilimas Savickas,
Box 13, Alix, Ark.

Reikalavimai.

Reikalavimai 200 darbininkų į Mi-
chigano ir Wisconsinę priklausančių
plovikų. Geros atlos; vienvalnis
darbas per dieną; pigi kelionė iš Chi-
cago. Telpo reikalavimai ir mo-
tery prie visokių darbų Chicago
mieste. Nerasyti, bet pateikti pats tu-
ojas.

J. Lucas, Lietuviškas Agentas,
239 Milwaukee Ave., Chicago, Ill.

Reikalauju merginų prie apkarpy-
mų lygių vuodegų. Turi būti iš-
silavinusios. Atsiųskite reikla į plu-
kų dirbtuvę Morris & Company, Union
Stock Yards (sujungtjie laidai).

Reikalauju vyro prie ofiso darbo,
kuris moka lenkiškai ir lietuviškai
rašyti ir nors kiek angliškai. Atsa-
kančiam darbininkui gėra alga ir sto-
vus darbas. Turi sudėti laidą \$2.00.
Geo. Pupauskas,
15 W. 24th Pl., Chicago, Ill.

GERA PROGA SU NEDIDELIAIS

PINIGAIS.

Parsiduoda pigiai sankrova vyriški
ir moteriški drapanai bei maistinių
prekių; pirklybė varoma su lietuvių
ir kitais diktame miestelyje, arti Chi-
cago, turinčiame 35000 gyventojų.
Lietuvišką bažnyčią, gerus fabrikus ir
t. t. Sankrova du metai kaip gyvoja
ir daro gerą pelną. Parsiduoda su na-
mu ir lotu. Namai ir lotas kainoja
\$2,400, sankrova \$3,000. Visas skyli
\$5,400. Kas nori gali pirkti tik patį
namą su lotu už \$2400 ir įrengti savo
sankrovą, kokia patinka. Namai yra
arti lietuvių bažnyčios. Arčiaus atsi-
žinoti galima "Lietuvos" redakcijoje.

TIK TRUMPAM LAIKUI.

25 arkučių operos su konvertais
tik už 25c. Popiera labai puiki ir kiek-
vienas arkušas su kitokiu apskaitymu.
Telpo mės turime Palangos Trej-
devenyrių, kurias kuone visi žino,
jog tai geriausias iš visų Trajanų, su
prislutimu tik 30c. pakutis. Teip
pat turime daugybę vokiečių knygų, al-
torelių, rožančių. Reikalavimai par-
dėvų mūsų prekės ir duodame gerą
uždarbį. Kataliųjų paslėptame gavę
4c. krasos ženklėliais persiuntimo lė-
šoms.

M. Zukaitis,
227 E. Main St., New Britain, Conn.

MOKINKIMĖS PATYS.

Gramatika angliškų kalbos mo-
kintis be mokiniojo (apdaryta) \$1.00
Vaikų Draugų arba kaip mokintis
skaityti ir rašyti be mokiniojo 15c.
Naujas Budas mokintis rašyti be
mokiniojo 10c.
Aritmetika mokintis rokundų be
mokiniojo (apdaryta) 35c.
Pinigų sūskaitė per Money Order
šiuo adresu:

P. Mikolainis,
Box 62, New York City.

Naujos Knygos gaunamos

"Lietuvos" Redakcijoje.

Alluma ir kitos pasakos, Guy de
Maupassant'o, vertė J. Lauksis. Ši-
toji knygytė telpa šios pasakos:
Alluma, Nutikri brangieji akmenys,
Balmė, Du maži kareiviai, Dienynas
pudukėlio, Mėnesteinoje, Vaidyla,
Užslautos padangės, Atsikirtimas,
Vienatė, Tėvas ir sunus ir Roze,
viso 12 labai gerų pasakų. Guy de
Maupassant'as yra vienas iš geriausių
raštininkų pasakų rašyme iš žmonių
gyvenimo, pusl. 136. Kaina 35c.

Airija. Lapai iš istorijos Airijos
Parašė A. Janulaitis. Pust. 53. Kaina
..... 15c.

Angliškų Kalbos Vadovėlis. Tiema,
kuris nori trumpu laiku pamokytis
angliškai apsilauktis kasdieniniuose
reikaluose. Sutašė J. Lauksis. So-
nial pakeidama tolia knygė, da-
bar yra jau gaunama, ir kiekvienas
turi progą pasinaudoti, ypatinai kas
nemoka anglišką kalbą, tai dabar
bus tam aukso obuolia. Puslapų 90.
Kaina 25c.

Anatemos knygelė. Telpa čia: Po-
plezijos prakelkimas; Pravoslavijos
prakelkimas; Popiežijos prisakymai
Apie Kelpą ir jos gyventojus, eilėmis
rašyta, ir Atsisaukimas į žmogų —
Eilės Pust. 20. Kaina 10c.

Antras Krikščias. Šių laikų apy-
ka. Parašė Br. Vargėnas. Puslapų
83. Kaina 25c.

Apakymėliai. Telpa čia šios apy-
sakos: 1) Raštininkas, 2) Tėvo slau-
gytojas, 3) Kaimo našlėliai, 4) Kai-
mo tiesa, 5) Paskutinis Judas naktis
ir 6) Pats kaitas. Yra gražios ir
pamokinančios iš gyvenimo apy-
sakos verta kiekvienam perskaityti.
Pust. 86. Kaina 15c.

Ar bus geriau, kad socialistai
gaus viršų? Parašė D. Dumis. An-
traus išleidimas, pertašytas ir žymiai
padidintas. Jis nori žinoti, perska-
tyti šią knygę. Pust. 83. 10c.

Apie Rukmą. Keli žodžiai norin-
tims suprasti tolybę. Parašė P. B.
Pust. 23. Kaina 10c.

Amalunga arba Tyro Duktė. Apy-
saka iš gyvenimo Indijonų, Amerikoje.
Pust. 72. Kaina 25c.

Ar geras katalikas gali būti socia-
listu? Knygelė aiškina kaip Lietuvos
knygū užsiūdinėja ant soc. bažny-
čios per pamokslus, laikraščius ir t. t.
Pust. 15. Kaina 5c.

Aritmetikos uždavinynas. Vadovė-
lis aritmetikos pradžių; antroji da-
lis.

Šita knygtė — antroji ir paskuti-
nė dalis uždavinynų, paskirti arit-
metikos kursui; čionai, kaip para-
sita yra daroma, surinkta uždavinų

su skaičiais visokio didumo. Para-
šyta Pr. Mašloto. Pust. 68. Kaina
..... 20c.

Astronomija, parašė pagal K.
Flamarijoną ir Lockyerą, A. Agas.
Telpa: Dangaus apžvalga,
žvaigždžių, žvaigždžių kelionė per
visatą, Saulė, Planetos, Komėtos,
krintančios žvaigždės, žemės padėji-
mas pasauliui, Mėnulis, Pasaulės
įstatymai. Su daugeliu paveikslė-
lių. Pust. 62. Kaina 40c.

Atleeta Princeps. Vertimai Pr. Siu-
llo, telpa čia šios apysakos: 1)
Atleeta Princeps, 2) Kas pergalės, 3)
Plėmenukas, 4) Kranaus, 5) Du pa-
keidėliai iš baudžios, 6) Šuns i-
kimas, ir 6) Skrandos istorija. Pust.
68. Kaina 20c.

Auka, apysaka parašyta M. Lestau-
skienės, iš žmonių gyvenimo; naudi-
nga perskaityti kiekvienam. Pust. 72.
Kaina 20c.

Boleslovas arba tolesnis Genovaits
gyvenimas. Morališkas pasakojimas
žmonėms. Pust. 86. Kaina 20c.

Budas Senovės Lietuvos Kainų ir
Zemaičių. Parašė Simanas Daukantas
Vilniaus Universiteto Filosofijos
Magistras. Antras spaudimas. Kas no-
ri susipažinti su protėvių būdu, kultū-
ra, kaip ir kokiose aplinkybėse gyve-
no, kokias drapanas dėvėjo, kokius pi-
nigus vartojo ir t. t. Tm verta perska-
tyti šią knygą, o apie tai viską dani-
ti. Didelio formato knyga, pusl.
217. Kaina 65c.

Cholera ir Kova su ja. Vertė Dras
A. V. Pust. 16. Kaina 5c.

Čenstachovas Apgynimas. Apyaksa
iš laikų švedų karės iš Henrikio
Sinklevičiaus apysakos "Tranas"
perdirbo S. J. Vertė Adolfas Vėgė-
lė, Pust. 139. Kaina 30c.

Ceciorius Domicijonas, ir kasėjai
Katakumbos. Istorikais apsakymas
iš laikų krikščionių persekiojimo. Pa-
gal lenkų vertimą, parašė P. B. Pus-
lapų 217. Kaina 50c. Apdaryta 65c.

Daktaro kabinete, Komedija viena-
me akte. Pagal lenkišką sutaisę K.
M.-s. Pust. 29. Kaina 15c.

Dėl Tėvynės. Parašė Satrijos Raga-
na. Valdėliais paimtas iš Lietuvos
žmonių gyvenimo. Puslapų 85. Kai-
na 2

Official Publication.

Annual Statement of the German American Insurance Company of New York in the State of New York on the 31st day of December, 1907, made to the Insurance Superintendent of the State of Illinois, pursuant to law.

CAPITAL.
Amount of capital stock paid up in cash, \$1,500,000.00

INCOME.
Premium received during the year, 6,445,132.06
Interest and dividends, 554,255.86
Profit on sale or maturity of ledger assets, 48,290.00
From all other sources, 524.10

Total Income, \$7,048,202.02

DISBURSEMENTS.
Losses paid during the year, 3,116,654.74
Interest or dividends to stockholders, 450,000.00
Commissions or brokerage, 1,218,858.35
Salaries, fees and all other charges of officers, clerks, agents and employees, 556,532.28
Rents, 41,943.26
Advertising, printing and stationery, postage, etc., 150,701.38
Legal expenses, furniture, fixtures and maps, 35,690.82
Underwriters' boards, fire department and salvage corps, fees, etc., 106,506.83
Inspection and surveys, 39,620.21
Repairs, expenses and taxes on real estate, 7,573.99
State insurance department, taxes and fees, 124,994.84
Other licenses, fees and taxes, 23,292.90
Loss on sale or maturity of ledger assets, 60.88
All other disbursements, 6,074.63

Total Disbursements, \$5,878,605.11

LEDGER ASSETS.
Book value on real estate, 958,692.39
Mortgage loans on real estate, 239,000.00
Book value on bonds and stocks, 11,663,303.30
Cash in office and bank, 766,583.21
Agents' balances, 1,213,477.79
Other ledger assets, 16,097.61

Total Ledger Assets, \$14,857,154.30

NON LEDGER ASSETS.

Interest accrued, 43,426.01
Cross Assets, \$14,900,580.31
DEDUCT ASSETS NOT ADMITTED.
Agents' balances over three months due, \$30,899.97
Book value, bonds and stocks over market value, 1,361,642.30
Special deposits to secure liabilities in Oregon and Virginia, 114,000.00

Total Admitted Assets, \$13,394,038.04

LIABILITIES.
Losses adjusted and unpaid, \$107,838.00
Losses in process of adjustment or in suspense, 855,138.00
Losses resisted, 75,457.00

Total, \$1,038,423.00

Deduct reinsurance, 273,294.00
Net amount of unpaid losses, \$765,129.00
Total unearned premiums, 6,305,339.98
Salaries, rents, bills, taxes, etc., 148,270.43
Commissions and brokerage, 61,880.96
Return and reinsurance premiums, 312,064.32

Total Liabilities, \$7,592,684.69

Less liabilities secured by special deposits, 78,905.08
Balance, \$7,513,779.61

BUSINESS IN ILLINOIS.

Total risks taken during the year, \$21,467,954.00
Total premiums received during the year, 272,369.94
Total losses incurred during the year, 113,674.35

WILLIAM N. KREMER, President.
CHARLES G. SMITH, Secretary.

Subscribed and sworn to before me this 25th day of January, 1908.

GEO. H. COREY,
Commissioner for Illinois in New York.

Didelis Speciališkas Išpardavimas!

Sia Subata 14 lapk.

Dvigubi vaizbaženkliai iki 5 val. vak.

DIDELIS SPECIALISZKAS ISZPARDAVIMAS

VYRIŠKŲ TRUMPŲ DRAPANŲ IR PLOŠČIŲ MOTERISKŲ APSIAUSTŲ, SEJONŲ, VYSČIŲ, VILAGŲ

Didžiausias ir pilniausias rinkinys Pietinėje Dalyj

Wartelskių Departm. Sakrovoj
3641-43-45 South Halsted St.

KUPONAS

ma padarytu. Austrija k. Iškirpk šitą Kuponą ir su-
s laikraščiu matyt, kad jos kantry-
s baigiasi. Ji užimtoje provinci-
ose drutina savo karisakas pajie-
tas, taiso tvirtoves, jas ginkluoja,
abena i jas maista, ginklus ir
municiją. Garnizonas Trebinioj
kosi sudrutintas 10000 kareivių.

ADRESAI VIRŠININKŲ

"ZINYCIO" DR-STES

Prezidentas—J. J. Horimaničius,
3252 South Halsted Street
Vice-Prez.—Justinas Jakavičius,
1512 W. 19th Street
I-mas Raštininkas—M. M. Juška,
581 W. 22nd Street
2-mas Raštininkas—Aleksandra Olszewski,
1418 W. 21st Place

Kasierius—Nicolforas Žilėvičia,
General-Užvaldytojas—A. Olszewski,
3252 South Halsted Street
Visi CHICAGO, ILL.

Su visokiais reikalais prie "Zinycio",
kaip tai apibūdinti žemes farmai, ar
prisirašymai prie Dr-stės "Zinycio" ir
nuspikime nuo jos akcijų, kreipkitės
visada ar tai rašyti ar asabiškai prie jos
generalinio užvaldytojo adresu:

"Zinycia", A. Olszewski, Mgr.
3252 So. Halsted Street, CHICAGO, ILL.

Kozminsky & Yondorf,
73 Dearborn Street.
Bankieriai.

Mgs skoliname Pinigus ant turtenybų ir jū-
tu rengintu turtenybų pirkimui, mgs su dainuomam
priglobime, paskolindami tau dalį pirkimo pė-
nigų. Greitas veikimas. Lengvos ilgyos. Agor-
tai apmokami dosniai.

Vienatinė Lietuviška Sankrova

ir agentura literatūros ant "North Side" Chicago.
Čion galima gauti mokslinių, literatūrinių ir dvasi-
škų knygų, rašančių, knygų, alfozinių, vasi-
kių laikraščių, Amerikos ir Europos ir popier-
gromatomis. Teipgi užlaikoma visokio tavoro: juo-
dylo, pailelių, plunksnų, draknuojamų mašinų,
brityvi, stereoskopų ir daugelio kitų daiktų. Ne-
užmirškite atsilankyti, o būsite užgandinti.

Petrus M. Kaitis
321 Webster Ave., Chicago, Ill.
(Sala Lietuviškos Baltykės).

Telefonas Yards 3162

Dr. A. L. Graiczunas
3312 S. Halsted Street :: Chicago

Dr. O. C. HEINE
DENTISTAS
OFISAS—Kampus 31 ir So. Halsted gal.
(Gyvysems virš apšviesto.) CHICAGO, ILL.

1.506.542.27

Total Admitted Assets, \$13,394,038.04

Dr. G. M. Glaser
3149 S. Morgan Street
Kampus 32ros gatvės

Šiuo metu gerbiama "publika", jog esu
senesniu gydytoju ant Bridgeport, praktikuo-
jamas 17 metų. Dabar savo ofisą perskylau i
savo namus po nr.

3149 S. Morgan St.
Kampus 32ros gatvės

Mano ofisas aprūpintas naujausiais būdais gydy-
mo. Visas ligonius atvežiuoju namo, kad būtų
ir lygiel. Pastatydama, jog gerbiama publika
ir toliau mane rėms, esu namie ant kiekvieno
paseiklavimo dienų ir naktį. Esu specialistas
ligose vaikų, moterų ir vyrų ir nesusiduriu li-
go. Darsu visokių operacijų. Išleisui su pagarb-
ta.

Telefonas Yards 687.

Dr. G. M. Glaser
3149 S. Morgan Street
Kampus 32ros gatvės

Nauji Zaislai

Atvežti iš Lietuvos.

Gaunami "Lietuvos" Redakcijoj.
Dangus, Seimyniškas žaislas, pa-
rupintas doram ir patogiam pasi-
linkimui. Yra tai tolyčia
22x24 colių su nupieštais keliais ir
tinkamais išreikšimais su num-
pradant nuo 1 iki 121.

Slame žaisle kiekvienas dalyrau-
gis turi mityti kaulėli; dalyvau-
ti 2 ir daugiausia ypatu, kiekvienas
ypatą apsidrenka sau vieną kupelį
(yra 5 yvairių spalvų) kuriuom
uždegimą tam tikrą numerį kaulėli
metus. Tobylia susilenkia i 4 da-
lis, su skryniute prisidūniam i na-
mus per pačią. Prekė \$1.50

Filtras, žaislas ir lošimas, suau-
guosiems pavestas. Yra skryniute su
55 kortelėmis 3x4 colių, su yvairiais
klausiama; ant kiekvienos kortelės
yra po 6 atsakymus.

Jau nuomėnė filrtuoja kortelėmis,
jau duodami vienas kitam kortelę
ir klausdami, kuris numeris jo atsaky-
mo? Prie Dangaus ir prie Filrtos
yra paaiškinimas kaip žaisti. Filrtos
prekė \$1.25

A. Olszewski
3252 S. Halsted St., Chicago, Ill.

Im. 17 akmenų
Gelkelinis Laikrodėlis.

Stiebelis užkamas ir
nustatomas, vyriško ar
moteriško didumo. 20
metų sukakusio raštuotais
dugubais medžioklini-
niais laikais, pulkiai
graviruotais. Laik kuo
geresniats laika, ypačingai
priimamas sukuriamas
reklavojimams stilius la-
rodėlis. Užtikrinamas 20
metų. Specialus pasū-
simas! Mgs patoguose si-
tuose laikrodžių koku mo-
buk adresu C.O.D. \$5.75 ir persiuntimo išlo-
su tiesa pilno ištyrimo. Jei nebūna toka, kaip pa-
sakyti, nemokėsi už vieno cento. Atsiak. Gal su-
gauti su užimti \$30.00 už tokį pat laikrodį, jei
pirkite jį pas kokią sankcioningą. Labai patikus
i kar. skausus grąžindite ir pakeičiate juo su kiekvienu
laikrodžiu. Adresuok:

Excelsior Watch Co.
900 Athenaeum Bldg., Chicago.

Pinigu Preke.

Iki 500 rublių, rublis po 62%
Nuo 500 iki 1000 rublių, rublis po . 53
Virš 1000 rublių, rublis po 61%

Prie kiekvieno slunimo reikia pri-
dėti 25c. ant pačto kasto.

Jeigu norite, kad pinigai greitai ir
gerai suvalkėtų, ir niekur nežuoti,
tai siųskite per "Lietuvos" redakciją,
adresuodami taip:

A. OLSZEWSKI,
3252 S. Halsted St., Chicago, Ill.

Dr. J. KULIS

Telefonas Yards 2868

2255 So. Halsted St., Chicago, Ill.
Gydo visokias ligas moterų, vaikų ir vyrų.
Teipgi turi didelę praktiką ir gydo psichinių
ligas, ligas limfos, užsikimšusias ir pasipai-
jusias vyrų ligas. Daro operacijas psichinėms.

Marė Laukienė
Atsakanti Akušerka
3252 S. Halsted St., Chicago, Ill.

Telefonas Yards 2868
Duoja visokias rogių ir geriausias pagalbos mo-
terims jų ligose. Pasukimaisi atlieka darbi-
gydymo ir daktari atakindami po gydymo. On-
da ir gyvenime Olszewski namie 3252 S. Halsted St.

Naujas Išradimas
Sustiprinimui ir užkėlimui plaukų.
Tukstantai piki žmonų ir gyvūnų pa-
galius plaukus, anksčiau slydintus plaukus
galvos labai trumpame laike. Vietoj
seno stalo naujo, geros pakuotės. Vietoj
formos dykai. Arsenas žinomas reikia ra-
tyti (dodant kratos senkeli).

PROF. J. M. BRUNDA
BROADWAY & 50th ST. N. Y.

VISAI DYKAI
Priėmimą mums porą metų, savo
tikrą vardą, pravarde ir adresą, o
mes tamistai nusiųsime No. 3 kata-
logą, didžiausią literatūros katalogą,
64 didelį puselį. Jame telis visos
gairės apie suvėr 300 visokių
knygių, nusiųsime, vyrų, moterų
ir vaikų. Heikimius prieidami
ir pasukimaisi ligų ir pasukimaisi
gyduoles naudoti, kiek jos priklauso ir kur jas
gauti. Toliau visokius ir reikius visokių nau-
jausių electro-gydančių aparatų. Roborinių
daiktų, Magisčių aparatų, draknuojamų ir Ra-
donų Mašinų, Stereoskopų ir Jem. Pavėlinių,
Armonikų, Koncertinių, brityvi ir daugelio kitų
lietuvai reikalingų daiktų. Rašyk tuojau.
John L. Magisčiaus. Proty. Adresuok taip:

JOHN'S SUPPLY HOUSE
25 PILSEN STATION CHICAGO, ILL.

VYRAMS TIKTAI

Kas gali but matyta
GALERIJOJ MOKSLO
344 So. State St. CHICAGO, ILL.

INEJIMAS DYKAI!

Žingeidumai Pathologijos
Žingeidumai Osteologijos
Žingeidumai Gromulavimo Organų

Tyrinėk pradžių ir išsivystymą
žmogijos ramos nuo lopio iki grabo,
pamatyk keistumas gamtos, žingeidu-
mus ir milžiniškus.

Tyrinėk įtekam žmogis ir paleistovystę,
perstatytas gyv. dūm figūras, sveikose
ir ligotose padidėjusias. Levaus didėjimas
stakindis visokius klausimus. Didžiausia pro-
ga tavo gyvenime.

INŽENGA DYKAI!
Atidaryta kanden nuo 8 valandos ryto iki
vidurnakčio.

LIUOSA GALERIJA MOKSLO
344 S. State St. Chicago, Ill.

IŠGYDAU IN 5 DIENAS

Varicocele ir HYDROCELE
ty. paganditas gyslas
Be pilno ir skausmo.

Išgydas kiekvieną sergantį Varicocele, Striktura, užsikimšusias kraujosruvėjimus,
nuosipalėmusi sergi. Hydrocele arba vyrų lyties ligas. Rinkius skausmingas dūmūs vi-
soms tiems, kurie būna gromul vėsių, kitų daiktų be jokios pasekmės ir išdėvė pliusus dy-
kai; todėl noriu jums parodyti, kad mano būdas yra vienintelis ir su juo išgydysiu ant visada.

Nemokėkite už neišgydymą, tikta už išgydymą.
Skaudėjimas skilvio, kepenų ir inkstų, nors labai užsikimšusias, išgydau galutinai.

PLAUČIAI.
Sergantiųje dusuliu, bronchitu
ir plaučių ligomis išgydomi gal-
utinai naujaisiu mano metodu.

Slaptos Vyrų Ligos.
Aš išgydau greitai ir ant visada
kiekvieną skausmingą vyrų ligą, už-
laikau viską didžiausioj paslaptėj.

Visokios patarmės
dovanai!

Dr. L. E. ZINS, 41 So. Clark St., Chicago, Ill.

PRIEMIMIS VALANDOS: nuo 8 ryto iki 8 vakaro. Nedėliomis: nuo 9 ryto iki 4 po pietų.

Apdraudimas.
(Insurance)

Kolai žmogus yra sveikas ir turtingas, tai ir laimingas. Bet sveikata
žmogus kiekvienam laike gali paskiekti ligą, o gyvastis mirtin. Turtas
teip pat kiekvienam valandoj gali buti sunaikintas ugnies ar kitokios nelai-
mės ir žmogus iš laimingo ir turtingo gali likti vargšas. Susirgęs žmogus
negali uždarbiauti, o jam pasimirus likt vaikai, tankiai mažais kudiškai,
neturi kieno duonos ir jų gyvenimas iš pat mąstytes yra vargingas. Visas
turtas yra nieko nevertas, jei jis kiekvienam valandoj gali buti sunaikintas
ugnies ar kitokios nelaimės ir todėl kiekvienas išmintingas žmogus privalo
apsidrausti nuo visokių nelaimių, kurios jį kas valanda gali ištikti.

Mgs apdraudžiam visokių turtų, ar tai bus namai, naminiai daiktai,
vaizba, ar kas kitas, nuo ugnies ir kitokių nelaimių geriausiose Apdraudi-
mo kompanijose.

Mgs apdraudžiam sveikata atsitikus ligai ar suželdimui tokiose kom-
panijose, kurios, susizeidus, užmoka tiek, kiek sveikas žmogus uždirba, ar
dar ir daugiau!

Mgs apdraudžiam gyvastis ir, atsitikus mirčiai iš ligos ar suželdimo
arba kitokios priežasties, mgs Apdraudžiamos kompanijos išmoka val-
kams, ar kam yra pavadama tokiu sum pinigų, kokią būdu užsirašyta.

Premija, arba mokėtis už apdraudimą namų, daiktų, sveikatos ir gy-
vasties yra taip maža, kad kiekvienas ir mažai uždirbantis darbininkas
lengvai gali išimokėti. Teipogi galite mokėti apsaugojimui savo gyvas-
ties 10, 15, 20 metų ar daugiau ir išėjus tam laikui, jei gyvi būsite, gausite
tokią sumą, kokią užsirašėte. Platens žinlas gausite mūsų ofise Apdrau-
dimo skyriuje. Atelkite, mgs apie tai paaiškinsime.

A. OLSZEWSKI
3252 So. Halsted Street Chicago, Ill.

"RAISTA" (The Jungle) DUODU DOVANAI

Skaitytoms "Lietuvos" ir "Vienybės" L., kurie dar tos knygos neturi ir nėra skaitę.
Jei knygos "RAISTA" nbi dar skaitę, galvosi maži indinai Amerikos g d r y b a s
s u k t y b a s i r t e i p r a d i n a m j o s, g e r o y p i r n e g a l i i s a u g o t i n o u s i o k i j p i n k i ų, n e a
n e t u r i g a n a p a y r i m o. "RAISTA" t a i k n y g a p a y r i m ų.

Perkate "RAISTA" teipai žinoti visą sutarkymą dabartinis pramonijos ir kodėl
bedarbių kile, o tuomet ir kaip galima turėti visuomeni daktos ir gyventi laimingai.
"RAISTA" dēli išdėstoma savo išdėj yra taip pagaiduojama knyga, kad yra išversta i
visas kalbas.

"RAISTA" kūrė sukuriamas Amerikos ir Europos parlamentus, yra didelė 305 puslė-
pių knyga ir svarbi tuomi, kad aprašo gyvenimą Lietuvių Amerikoje.
"RAISTA" kainą \$1.00, perka pati knyga. Pirmuorata laikraščiu "Lietuvos" ar
"Vien. Liet." metams \$2.00. Bet kas naujai išsiak "Lietuvą" ar "Vien. Liet." metams,
prigaudamas man \$2.00, apturės metams vieng šitą laikraštį ir "RAISTA" dykai.

Sinutimi pameriamos adresas: J. Naujokas, Madison Sq. box 180, New York, N. Y.
Kiekvienas Lietuvių inteligentas pripažins didelę vertę knygos "Raistas".

A. OLSZEWSKI
3252 S. Halsted St., Chicago, Ill.

Notary Public
(Lietuviškas Notaras)

Išdirba visokias legališkas popieras,
kaip tai: Plenipotencijos, Kontrakts,
Bill of Sale, Testamentas, Affidavits ir
kitoniuskus. Inkorporuoja draugytes.

J. J. Hertmanowicz
Ofisas
A. Olszewski'o
3252 So. Halsted, Cor. 33rd St.
Chicago, Ill.

F. P. Bradchulis
ATTORNEY & COUNSELOR at LAW
Chamber of Commerce Bldg., Room 704
S. E. Corner La Salle and Washington Street
CHICAGO, ILL.
TELEPHONE MAIN 3842

Lietuvių advokat's, baigęs moks-
jurisprudencijos čia Amerikoje. Ve-
visokias provas, civiliškas ir krimi-
nalkas, visuose teismuose (suduo-
Gy. 3112 S. Halsted St., arti 31mos gatvės
Telephone Yards 6046

VISI DABAR SKAITYKITE!

Apšvieta
išmintis ir
laimingas gyvenimas

„VADOVAS IN SVEIKATA“
Naujausios ketvirtos laidos.

Ta garsioji knyga parašyta Dr. E. C. Collins, bet paskutinė laida padidinta, su daug naujų išaiškinimų,
visokios ligos, jų vardai, kaip nuo ligų išsigerėti, išsilydyti ir kaip buti sveiku. Daug žingėdžių paslaptijų
aprašyta laimingam ženybinui gyvenimui,

su nauju priedu, 228 lapų dydžio, pripildyta ir išleista
THE COLLINS NEW YORK MEDICAL INSTITUTO!

TĄ KNYGĄ SKAITYTOJUI IR KLAUSYTOJUI suteiks tikrą rodą gyvenime, kaip buti sveiku, o sergantiems kur
ir kaip išsilygti. Yra tai pirmutinė lietuviškoj kalboj, tokia naudinga knyga.

„VADOVA IN SVEIKATA“, kuris tik perskaitys, netik mokės nuo visokių ir užsikrečiamų ligų
išsigerėti, bet ir daktariškai moksle apsisivis.

Toje knygoje apart aprašymų yra daug paveikslų, kad žmogus subudavojimą ir vidurines paslaptis kaip
zerkiole permats, — teip atvirai ik kio nieks nedrįso viską parodyti.

„VADOVAS IN SVEIKATA“ yra labai naudinga seniems ir jauniems, vyrams ir moterims, apsidurusiems ir jauni-
kams, kiekvienoje stuboje ji turėtų rastis. Tik viską dailinoti, kaip pačią knygą perskaitysi. Ji tukstantis sveikais
padarė, kitus nuo mirties išgelbėję ir gyvena laimingai.

SZIOS PASKUTINES LAIDOS IR VEL 100,000 ISZLEISTA,
kurie dar neturiti, todėl pasirupinkite tą knygą, yra tai kaip turėti daktarą savo namuose. Dabar „V. in S.“
stora, didelė knyga, bet jos prekė ta pati, tik 45 cen., vienok kad ji labai visumėms išdota, tad kiekvienam bus
prisistigta **VISAI DOVANAI**, kuris atsiųs tik už prisistigimą 10 cen. markėmis.

Jei sergi pirmiau nekaip kreipsiesi prie koki nors daktaro, tai reikalaus ir perskaityti „VADOVAS IN
SVEIKATA“. Sergantiems mgs rodiame skaityti apie REUMATIZMĄ, PLAČIŲ, KEPENŲ, INKSTŲ, ŠIR-
DIES, VIDURIŲ, VYRŲ IR APIE MOTERŲ ligas. Sveikiems kitus skyrus, nes kiekvienas straipsnis labai akyvas
ir naudingas. „V. in S.“ reikalinga kiekvienam, tad perskaityti nepateks i ligos nasrus.

Teipat išleidejai „VADOVO IN SVEIKATA“ užlaiko grynas, geriausias gyduoles, kokias
tik gamta ir mokslas išduoda, ir išsiuntinėja visur.

Rašant adresuot:
The Collins New York Medical Institute, Inc.
140 W. 34 Str., New York, N. Y.

Serganti Vyrai!

Jauni ir pusamžiniai
Vyrai, kurie kenčiate
nuo Ligų—Nenusimin-
kite! Prasiđrasinkite!
GELBEKITE SAVE!

Atsišaukti pas mane!

Eik ten kur busi sąžiniškai gy-
domas ir tapsi greitai SVEIKU.
Čėdys laiką ir pinigų eidamas
pas Dr. Tillotson. Roda Dykai!

Sutinuimai ir kitoki nesveikimai yra išgydomi trumpam laike — birgy keliu dienu,
su mano originališkų gydymo. Atsakandai pritaikintas, yra tai greičiausias būdas ant svieto
įstingimui nuodugno išgydymo. Netority laiko ir nerizikuok savo sveikatos klausdamas ro-
dos aptiktorius arba savo draugo. Jeigu tamista nebū po atakandiu gydymu, tai gali buti
tikras, kad turisi tą ligę per savo visą amžių ir visados algabens tamistai nelaimi ir susikrim-
timas. Aš išgydžiau tukstantis tokių ligų dēlio, kad turin ypačingą joms gydymą.

Užsikimšimas arba užsikimšimas varpos skylytės. Nedaro skirimo kaip ligal tamista
krenti nuo skaitimo varpasigylis, ir pėdinti kiek daktarų tamistą prigaro ir suvedžioje, mano
gydymas tamistą tikrai išgydys. Prie mano gydymo nerieksis jokio plaustymo. Mano gydym-
as yra geriausias ant visos pasaulis, be jokio skausmo ir prafalina nesveikumą ant visados.

Kraujo Užnuodyjimas (Gyffis arba Francali). Jeigu vartojel nuodingus vaistus ir
tebeturi skausmus, skaudulius (reinas) burnoje ir gerklėje, ronas arba praturkimas ant lile ko-
kios dalies kūno; tai tas yra kraujo užnuodyjimas, kurį gali išsilydyti Dr. Tillotson. Aš įsiokau
sunkiausius išgydomų ligų prafalinamus padėjimais. Aš išsilydysiu grynai, savo kraują ir pre-
falinu iš viso kūno yvairius neįstymus ir nuodus i traupepalį laisvą negu kas kitas kioj
kelioj dalyj pasauliui.

Guzvelos ir susisukę gyslos. Aš išgydau tik padėj